

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 20 de juliol del 1933

SUMARI

A les cinc i nou minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Comorera, al senyor Conseller de Governació, sobre el problema de l'Ordre Públic. Li respon, en nom del Govern i en absència del senyor Conseller de Governació, l'honorable senyor Conseller Primer.

Rectifica el senyor Comorera.

Prec del senyor Vidal i Guardiola, al senyor Conseller de Governació, sobre les Comissions gestores municipals.

Li respon l'honorable senyor Conseller Primer.

Rectificacions dels senyors Vidal i Guardiola i Pi i Sunyer.

Interpellació sobre el conflicte del Ram de la Construcció.

Discurs del senyor Fronjosà.

Intervenció del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Rectificacions dels senyors Fronjosà i Casals.

Resta acabada la interpellació.

Continua la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia al Projecte de Llei referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.

Consumeix un torn en contra, en la discussió de la totalitat, el senyor Comorera.

El senyor Soler i Bru, per la Comissió, contesta al senyor Comorera.

Intervé el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

Manifestacions del senyor Vidal i Guardiola.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a dos quarts de nou i cinc minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i nou minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi han els honorables senyors Conseller Primer i Consellers d'Agricultura i Economia i de Treball i Obres Públiques.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

El problema de l'ordre públic

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: Indiscutiblement, una de les qüestions més interessants que hi ha avui a Catalunya és la que fa referència a l'ordre públic. Se n'ha parlat molt sovint en aquesta Cambra. En el carrer han succeït coses greus que amenacen l'existència de moltes altres coses que ens són grates, i bo serà que hi hagi entre tots nosaltres una gran preocupació respecte d'aquestes qüestions.

L'ordre públic, avui, és pertorbat per dos elements: Per l'estament patronal, rebel a la Llei quan la Llei no li és favorable, i per l'element vulgarment dit «faista», d'origen tèrbol i que generalment pot qualificar-se d'instrument de la pròpia patronal. Però s'ha de tenir en compte la manera com s'ha de lluitar contra els dos enemics de la República i de l'autonomia, o sigui contra la patronal i contra el seu instrument anomenat «FAI», perquè segons sigui la reacció ciutadana, més que avantatges poden derivar perills i més que solucions poden venir agreujaments.

Desgraciadament, nosaltres — l'experiència històrica ho demostra — som un poble de reaccions violentes; i així, d'una reacció més o menys extremista anem a una reacció clarament dretista; o volem un excés de llibertats i drets o volem negar absolutament totes les llibertats i tots els drets; i aquesta nostra manera especial d'ésser, podria en aquests moments pertorbar d'una manera definitiva l'evolució política i econòmica del nostre país al començament de la nostra autonomia.

Aquestes reflexions se m'han suggerit a mi per fets recents que estan a la memòria de tots els senyors Diputats. En dos mesos han caigut assassinats pels carrers de Barcelona set companys nostres, un d'ells militants de la U. G. T. i altres militants estimats de la Unió Socialista de Catalunya. Seríem, doncs, nosaltres els més indicats per a extreure la nostra persecutòria contra els responsables d'aquests assassinats, contra l'organització que de l'assassinat individual se'n fa, per part d'algun, una arma de combat. Però, per això mateix, per ésser nosaltres els més perseguits i els més castigats en aquest primer període de reacció titulada revolucionària, nosaltres també som els més indicats per a dir que no hem d'anar a l'altre extrem per tal de sortir d'aquesta situació angoixosa.

Hem vist, fa pocs dies, una lluita entre dos organismes fins ara clandestins: la FAI i una

organització lligada al partit governamental. I aquest és el perill que veiem, i clarament ho hem de dir davant vostre; perquè no es pot combatre la FAI, no es pot combatre la FAI, organitzant una altra FAI. No es pot posar ordre i pau al poble de Catalunya, repetint les experiències històrico-tràgiques que hem viscut tantes vegades anys enrra a Catalunya. Recordem com contra el pistolerisme de l'any 18, es va organitzar i va sortir el pistolerisme patronal, es va organitzar el Sometent urbà i aquella reacció violenta de la reacció contra l'acció revolucionària d'homes que responien honradament o no als Sindicats, no va fer altra cosa que portar-nos a Martínez Anido i la Dictadura de Primo de Rivera. I seguint per aquest mateix camí, encara que les apariències i les organitzacions siguin distintes a les d'aleshores, la conclusió fóra falsament igual.

És precís que els homes de Govern i el Partit que recolza aquest Govern, vegin la manera d'aturar els començaments d'aquesta obra, prescindint per instint de pròpia conservació d'aquestes violències, perquè tot Partit que doni reaccions d'una manera més o menys clandestina amb organitzacions que, més que a ideals collectius, puguin respondre a ambicions personals, aquell Partit ell mateix dóna vida a un moviment que acabaria per a devorar-lo, i més ara que estem en el moment neuràlgic del traspàs de serveis d'ordre públic. ¿Quina impressió podeu pensar que causarà a homes que no són de Catalunya i que tenen la màxima responsabilitat de la direcció de la República espanyola, l'espectacle que s'està donant a Barcelona? ¿Quina impressió podeu pensar que causarà l'espectacle d'un home més o menys governamental, que és secretari d'un Conseller del Govern de Catalunya i que té un lloc de màxima responsabilitat en ordre superior al Partit governamental, i que diu el que diu, que ha fet les manifestacions que ha fet? ¿Quina impressió volem que causi tot això davant dels homes que tinguin, a Madrid, un sentit clar i correcte de la responsabilitat i de les relacions que hi han d'haver entre els òrgans de poder i la collectivitat? Per amor a Catalunya i per evitar que això vagi més endavant, perquè no pugui tornar altra vegada a Catalunya a la caça de l'home per l'home, creiem que tots ens hem d'esforçar per a endagar aquesta situació; en primer terme, no admetent l'acció clandestina que pugui respondre a altra acció clandestina; en segon terme, fent la pressió moral que sigui necessària perquè el traspàs de serveis d'ordre públic sigui una realitat per a incorporar aquests serveis tota aquesta massa organitzada en aquests temps de febre, incorporar-la dintre dels organismes legals de la Generalitat que puguin, a la fi, respondre a una cosa clara, concreta i que no sigui mai un perill per a les llibertats, perquè no hi ha mai cosa tan perillosa com les arbitriarietats; i avui aquesta cosa arbitrària, al marge de les coses a les quals nosaltres donem un valor legal o que tenen per la seva pròpia constitució un valor legal, avui aquesta arbitriarietat s'ha manifestat contra homes i contra organismes que nosaltres qualifiquem de contrarevolucionaris, d'elements de la reacció, vestits o disfressats de revolucionaris,

però demà aquesta arbitrarietat pot tornar-se contra qualsevol altra organització o contra qualsevol altres homes, i aquest és un perill que nosaltres veiem i que voldríem de totes maneres evitar.

Voldríem que en aquestes paraules no veiés el Govern ni la Majoria cap animositat contra ells; responen a un esperit cordial d'advertència i de col·laboració. S'ha obert un camí que s'ha de barrar tot seguit, perquè altrament ens conduirà a estats que ja ha viscut anys enrera, desgraciadament, Catalunya i que nosaltres, per amor al nostre poble, no hem de voler tornar mai més.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Senyors Diputats: Jo no vull valdre'm del recurs que podria donar-me l'absència del senyor Conseller de Governació, per dos motius: primer, per deferència personal al senyor Comorera i per deferència col·lectiva a la seva Minoria, ja que no havent pogut parlar ahir d'aquest assumpte, com desitjava, és lògic que el Govern contesti; i, segonament, perquè l'assumpte del qual ha parlat el senyor Comorera és un dels que cap Govern conscient de la responsabilitat que representa el portar la direcció d'un país pot ajornar-ne la resposta. De manera, doncs, que jo vaig a contestar al senyor Comorera, si bé amb la màxima concisió.

Sobre la primera part de la seva intervenció, jo no hauria de dir res més sinó ratificar en nom del Govern les manifestacions que ahir feia el senyor Conseller de Governació des d'aquest banc, anàlogues a les que ha fet el Govern reiterades vegades. O sigui, manifestar el concepte que tenim de l'ordre públic, el qual ve fonamentat en un ferm principi d'autoritat, però aquesta autoritat no pas anar lligada a una mena de dictadura o de no autoritat moral, sinó conquistant-la amb l'ajut que li doni la Justícia per una banda i l'aplicació de les Lleis socials per l'altra, cada vegada més avençades, com feu veure el senyor Selves. És aquest un concepte que hem desenrotllat diferents vegades, però comprenc que no és l'objecte principal de la pregunta del senyor Comorera i que altrament no hi ha necessitat d'insistir sobre el particular.

En canvi, he de recollir i fer una afirmació sobre el que deia el senyor Comorera en la segona part del seu discurs, i aquesta afirmació, per bé que curta, desitjaria fer-la d'una manera ben categòrica.

En el moment en què nosaltres demanem assumir la responsabilitat dels serveis d'ordre públic, en el moment en què nosaltres anem a fer el traspàs, el més ràpidament possible, del que representen els serveis d'ordre públic, nosaltres no podem ometre el concepte que tenim sobre aquests serveis, i aquest és el mateix que jo posava de manifest fa uns mesos i, en realitat, he de ratificarme en aquelles paraules, o sigui que el Govern actual, el Govern que en aquests moments dirigeixo o qualsevol altre Govern del que jo circumstancialment formés part, solament podria tenir de l'ordre públic aquest concepte: que l'ordre públic ha d'ésser exercit exclusivament per les autoritats i per les organitzacions oficials encarregades de vetllar per l'ordre públic. Nosaltres tenim aquest concepte de l'ordre públic

i anem al traspàs de serveis amb aquest concepte, i crec que amb aquestes breus paraules he contestat completament, sobriament, el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Per a agrair les paraules del senyor Conseller Primer i la deferència que ha tingut en contestar-me trobant-se absent el senyor Conseller de Governació. No tenim nosaltres el propòsit de plantejar un debat sobre d'aquesta qüestió. El fet d'alludir aquest problema tan important reduint-ho a un prec, vol dir que no volem pas pertorbar la pau d'aquesta Cambra; altrament, ningú no sap com podria acabar i de quina manera seria aprofitat pels enemics de la República i de l'autonomia. Recullo solament, amb molta simpatia, les paraules pronunciades pel senyor Conseller Primer i espero que tots els senyors Diputats es faran càrrec del valor immens que té en aquests moments el nostre advertiment.

Sobre la Comissió gestora municipal

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Senyors Diputats: Havia d'adreçar ahir una pregunta al senyor Conseller de Governació i dec a l'especial amabilitat del senyor Conseller Primer i de la Presidència poder-la adreçar avui, ja que precisament la resposta que en particular m'havia donat el senyor Conseller de Governació era, al meu entendre, completament satisfactòria i no es tractava més que de donar un caràcter un xic públic a la resposta que m'havia donat el senyor Selves. És per això que, accedint a l'amabilitat del senyor Conseller Primer, la tornaré a formular aquí.

Actuen, com sap la Cambra, a Catalunya, unes cinc-cents Comissions gestores. La Llei que les va crear, establí, en línies generals, les seves facultats en relació amb les de l'Estatut municipal i la Llei municipal, però és natural que per part d'alguns dels nomenats hi hagués una tendència al que podríem dir-ne abús de facultats o abús d'autoritat. Aquesta tendència, per a nosaltres, no té el més petit valor, ni perill, sinó es recolza en una simpatia per part del Govern. Concretament, em refereixo d'una banda a la pretenció de moltes Comissions gestores volent destituir funcionaris de plantilla, i generalment volent-los destituir sense formació d'expedient. El senyor Selves em va dir que de l'assumpte se'n havia ocupat en una circular adreçada a totes les Comissions gestores, però sembla que hi ha algun senyor sord, i jo pensava que res més bonic i eficaç que el senyor Conseller de Governació — i en aquest cas el senyor Conseller Primer, President del Govern — digués als que no volen escoltar, que entre les facultats de les Comissions gestores no hi ha pas aquesta. La segona part de la meua pregunta, és la següent: Les Comissions gestores es componen de tres persones, formen una unitat, i dintre d'aquesta unitat decideix, naturalment, la Majoria, i hi ha alguns casos — jo no diré que siguin molts — en què el President de la Comissió gestora té contra d'ell els altres dos Vocals, i alguns d'aquests Presidents,

prescindint dels seus companys, es converteix en un dictador del poble respectiu i procedeix com si talment els altres dos companys no existissin. Jo vaig tenir la satisfacció d'escoltar també de boca del senyor Selves, particularment, l'afirmació de què això era improcedent. Això vol dir que la Comissió gestora és una unitat, i si l'atzar en alguns casos fa que el President de la Comissió gestora estigui en minoria, no tindrà, naturalment, altres facultats que les que les Lleis donguin al President, i estarà obligat a suspendre acords en alguns casos, però no a suplantar la voluntat de la majoria de la Comissió gestora. Jo vaig dir al senyor Selves que, donada la importància de la qüestió, li adreçaria en públic aquesta pregunta, que ja en el terreny particular m'havia contestat, i avui dec a l'amabilitat del senyor Conseller Primer el poder-la fer pública, considerant que la resposta, en el sentit avençat pel senyor Selves, tranquil·litzarà molts ciutadans que tenien la temença d'ésser objecte d'un procediment injustificat.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: En absència del senyor Conseller de Governació, i com que el Projecte de Llei creant les Comissions gestores fou obra col·lectiva del Govern, com tot Projecte de Llei, i a ell pertoca la responsabilitat, crec que jo puc perfectament contestar les preguntes que em fa el senyor Vidal i Guardiola.

La intenció de la Llei no era, en absolut, la de cometre cap abús, de manera que tot abús que es cometés, tot abús que s'hagi pogut cometre per part d'alguna Comissió gestora, esporàdicament — i que jo confesso que no conec — estaria fora de la intenció de la Llei i hauria de mereixer la censura del Govern.

Respecte les preguntes, vull contestar-les d'una manera concisa i categòrica. En quant a la primera, no poden sortir-se les Comissions gestores de les atribucions que els hi han estat fixades. I encara he d'afegir més, perquè el senyor Vidal i Guardiola vegi bé el nostre esperit. Hem vist alguns casos en què s'han produït certes dificultats de caràcter reglamentari, podríem dir-ne de tràmit, des del punt de mira financer, i que han determinat en alguns casos alguna pertorbació. Han estat petites dificultats en la vida municipal en relació a les atribucions que s'havien posat a la Llei. Nosaltres pensem dictar disposicions adients sobre aquest particular, precisament perquè mai cap Comissió gestora pot interpretar ella la Llei amb una determinada amplitud, sinó que s'hagi de sotmetre sempre al que la Llei determini. De manera: atribucions, les taxades; cap més de les que puguin atribuir-se.

Respecte a l'altre punt, si hi hagués — que també ho desconec, però parlo en hipòtesi —, si hi hagués alguns casos igualment esporàdics en els quals en una Comissió gestora formada per tres persones, el representant President no fos de la mateixa ideologia d'alguna dels altres i, per tant, els altres dos representessin la majoria, efectivament, aquest President de la Comissió gestora no pot tenir més atribucions que aquelles fixades,

i no pot de cap de les maneres, perquè hi ha un règim — precisament és de tres perquè puguin decidir-ho dos —, no pot de cap de les maneres suplantar la voluntat de la majoria que els altres dos determinen.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Brevíssim, per a agrair al senyor Conseller Primer la seva resposta i per a pregar-li que per conducte oficial del *Butlletí* faci arribar aquestes paraules pronunciades a la Cambra. Jo, després d'haver parlat ahir amb el senyor Conseller de Governació, li vaig dir, com he fet avui, que donaria a la meua pregunta un caràcter exclusivament informador; és a dir, que prescindiria en rigor de tot el que pugués ésser una denúncia. Naturalment, jo conec casos, però alguns dels casos, potser els més importants, són casos de violacions de Llei que s'estan preparant, i jo tinc l'absoluta seguretat que la meua pregunta i la resposta claríssima del senyor Conseller Primer bastaran perquè abortin aquestes tentatives i aleshores hi haurà guanyat molt la justícia i la tranquil·litat de tots els pobles.

Incidentalment, jo hauré de pregar al senyor Conseller Primer que en redactar aquestes instruccions que ha ofert i que contribuiran a tranquil·litzar la vida dels petits pobles...

El Sr. CONSELLER PRIMER: Des d'un punt de vista financer.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Està bé. Lamento aquesta petita restricció.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Perquè és la part que jo conec; precisament és la dificultat amb què ens hem trobat.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: El que no sigui de caràcter financer per a pregar al senyor Conseller Primer que traspassi la meua indicació al senyor Selves perquè ho tingui en compte. Hi ha, per exemple, un cas, que és molt corrent i tots en coneixen molts exemples, de què les Comissions gestores, per a evitar que se'ls digui que destitueixen funcionaris sense tenir la facultat i sense haver seguit els tràmits legals que siguin — i aquestes Comissions gestores és natural que tinguin molta pressa — donen llicències, llicències que es van prorrogant i creen un estat de dret un xic dubtós i graven les finances municipals, perquè quan es dona a un funcionari una llicència sense que aquest la demani, és natural que se li hagi de pagar el sou i no fan la feina perquè la Comissió gestora és precisament el que vol: que el funcionari no faci la feina. Se n'ha d'enviar a cercar un altre i naturalment, a aquest se li ha de pagar; de manera que ja té el senyor Conseller Primer, per les finances dels pobles petits, molt petits, uns quants centenars de pessetes que poden desequilibrar el Pressupost; i ja té un desequilibri de caràcter financer produït per aquesta actuació de les Comissions gestores en matèria de finances.

Incidentalment — jo no sé fins quin punt això pot tenir interès, i amb això acabo — recordaré al senyor Conseller Primer, pregant-li que quan tingui ocasió ho faci saber al seu company, el se-

nyor Conseller de Governació, que es dona el cas, que jo entenc que no és gaire recomanable, de que les Comissions gestores que han donat llicències als seus Secretaris — generalment no tenen més que el Secretari — els substitueixen provisionalment amb coneguts propagandistes polítics. Jo no sé si aquesta és la millor manera. Són propagandistes joves ells, però no per ésser joves són menys coneguts en les comarques on actuen. Aquesta doble actuació de determinats funcionaris que fan de Secretaris interins i de propagandistes — no he de dir-ho — d'Esquerra Republicana de Catalunya, (*Rialles en la Minoria de Lliga Catalana*.) potser no és el que convé més perquè es pugui dir que la creació de les Comissions gestores, ni directament ni indirectament, ha tingut altra finalitat que no sigui la d'arrencar l'hisenda dels pobles i la de mantenir llur pau.

El Sr. CONSELLER PRIMER : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER : El senyor Vidal i Guardiola ha donat gairebé més extensió a la seva rectificació que a la seva primera pregunta; però així com en la primera pregunta, ell parlava de coses de caràcter general polític que jo podia respondre i que li he respost amb molt de gust, en canvi em sembla que no havia de fer la rectificació, perquè amb la rectificació ha descendit a detalls que en aquest cas si que hauria estat preferible que hagués estat aquí el Conseller de Governació, que és qui té més coneixement dels assumptes de la vida municipal.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Esperaré la resposta.

El Sr. CONSELLER PRIMER : He de dir al senyor Vidal i Guardiola que aquesta part del seu parlament no serà contestada perquè en el moment oportú o quan les coses es portin a discussió, el Conseller de Governació donarà una contestació completa.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA : Molt agraït.

Interpel·lació sobre el conflicte del ram de construcció

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Fronjosa.

El Sr. FRONJOSA : Senyors Diputats : No sé si tindrè prou trassa en descapdellar de la manera que jo voldria la qüestió que és objecte de la meua intervenció en aquests moments. És una cosa, no diré difícil, però si que cal tractar-se amb una certa cura perquè juguen en aquest afer qüestions que són dignes de tota mena de consideracions i de tota mena de respecte, però n'hi ha d'altres que ens veurem obligats, en aquest moment, a parlar-ne amb la franquesa i a parlar-ne amb la claretat que les circumstàncies i els fets han portat a haver-ne de parlar.

És impossible que, en règim autònom, a Catalunya continuïn aquells equívocs que durant la Monarquia havien estat precisament norma de la seva conducta. Pel fet sentimental de les reivindicacions de la classe treballadora havien arribat

a fer-se possible una pila de delictes, de delictes comuns, de delictes vulgars, que avui nosaltres estem disposats a denunciar i estem disposats a que no prosperin ni puguin continuar desenrotllant-se. No és possible que en aquest moment continuï la confusió entre el que és un organisme sindical, el que és un organisme constituït i organitzat per la reivindicació de la classe treballadora, i una collectivitat que té per norma de conducta la violència i el mètode de lluita de la qual és el crim. Nosaltres ja no volem silenciar més que la Confederació Nacional del Treball i la Federació Anarquista Ibèrica són una cosa idèntica, són una cosa pràcticament igual. Passa amb aquestes dues collectivitats el que passa amb la densitat i el pes específic; és evident que científicament no és el mateix densitat que pes específic, però aritmèticament s'expressen igualment. Doncs bé, un senyor que es vulgués prendre la molèstia de fer disquisicions de caràcter teòric, potser arribaria a la conclusió de que la C.N.T. i la FAI són dues coses distintes; però jo us dic, senyors Diputats, que pràcticament, en la vida pública, són una cosa igual, són una cosa exacta.

Per això, tota qüestió que planteja la Confederació Nacional del Treball, forçosament, entre els homes civils, entre els homes que tenen sentit de ciutadania, no tenen solució normal. Recordo que el dia 23 de juny el senyor Conseller de Treball va demanar l'ajornament d'aquesta interpel·lació, perquè a ell li semblava que possiblement podria trobar solució al conflicte del ram de construcció, i em va demanar que ajornés el debat per dimarts següent; no vaig voler que se'm pogués atribuir una pertorbació, degut a les meves paraules. Vaig, doncs, posar-me a la seva disposició per a ajornar aquest debat. Però el senyor Casals es recordarà que li vaig dir : Dubto que la solució d'aquest conflicte la trobeu, ni avui ni demà ni passat demà ni la setmana entrant ni l'altra. I, efectivament, varen passar aquells dies, va passar la setmana entrant i en va passar una altra i encara una altra setmana, i el conflicte continua de la mateixa manera que el dia 17 d'abril, i és que, tornem-ho a repetir, els conflictes que planteja la C.N.T., pels procediments que adopta i pel pla en què situa les qüestions, no poden tenir solució en aquells mitjans de gent civil, de ciutadans normals, d'homes que, per damunt del concepte que ens pot merèixer una o altra Llei, saben respectar la Llei, perquè, si no, seria possible la convivència entre nosaltres, sabem els que ens trobem en aquests mitjans que totes les qüestions que planteja la C.N.T. fugen d'aquest marc, i, per tant, no hi valen intervencions de la gent de la més bona voluntat.

La vaga o conflicte del ram de la construcció respon a una maniobra que ja s'ha donat per segona vegada en poc temps. La vaga del ram de la construcció és una maniobra exactament igual a la vaga dels ebenistes, que va acabar a començaments d'aquest any. Jo tinc necessitat, senyors Diputats, de molestar una mica la vostra atenció i fer un xic d'història sobre quins són els motius que van fer que aquesta vaga es plantegés. El dia 27 de març d'aquest any, el sindicat de paletes i manobres afec-

tes a la U. G. T. va presentar al seu Jurat mixt unes bases de treball; aquestes bases de treball varen ésser refusades. La classe patronal no les va voler discutir perquè li semblaren extraordinàriament exigents i, per tant, no podia de cap manera, segons ella, arribar en cap dels seus extrems a un acord, perquè considerava que totes, des de la primera base fins a la 37 de què consten, era una cosa que no s'hi podia transigir i que no es podia acceptar. Inopinadament, el dia 2 d'abril, el sindicat de la construcció afecte a la C. N. T. va presentar unes bases a l'entitat patronal que, a part d'una mica de literatura, les dues coses fonamentals eren les següents demandes: 2 pessetes per a tots els peons, per a tots els peons afectats pels oficis que integren les indústries de la construcció; l'operari, el treballador qualificat, el guixaire, el paleta, el marbrista, el picapedrer, no comptaven; el triomf del peonatge s'havia demostrat una vegada més; solament els peons havien merescut la consideració dels homes que manen al sindicat del ram de la construcció afecte a la C. N. T. I perquè poguéssim tenir l'adhesió per a poder arrossegar al moviment tots els altres oficis, tots els professionals de la construcció, acordaren demanar a la classe patronal la jornada de sis hores. Jo us diré quins varen ésser els motius pels quals varen demanar la jornada de sis hores. El primer projecte era demanar la jornada de set hores, però es varen trobar en l'assemblea que ja hi havien vuit o nou oficis en el ram de la construcció que ja treballaven set hores, i si només es demanava augment de salari per al peonatge i els professionals, no tenien cap millora; i en nom de què els guixaires, els picapedrers, els estocadors, els pintors, havien de fer la vaga, i com que totes les coses que es fan a la Confederació es fan sense encomanar-se ni, a Crist, en aquell moment de bon humor i entusiasme, sense tenir en compte que al costat d'una demanda cal preveure una pila de qüestions que la possibilitat, acordar demanar la jornada de sis hores. Quan els patrons es varen assabentar d'aquestes bases varen demanar a la representació patronal del Jurat mixt que tornés a presentar les seves bases per veure si hi havia manera de poder aprofitar-ne alguna, per a poder-les incloure en unes altres que amb les suggeriments dels patrons i les rectificacions i transaccions que poguessin fer els obrers arribessin a ésser acceptables per a tots. Així ho varen fer els treballadors. Varen tenir una altra reunió el dia 11 d'abril i no hi va haver manera de poder arribar a un acord, fins que en una convocatòria, dos dies després, o sigui el dia 13, els patrons vénen amb unes noves bases que ells havien estructurat i tracten de què els treballadors acceptin aquelles bases perquè les creuen més raonables i feien més possible la concessió de millores, tota vegada que deien que no eren tan extraordinàries com les que els obrers havien plantejat. Aquestes bases, jo us diré que sols contenen literatura, perquè arriben — i les tinc aquí i no les llegiré per no cansar l'atenció de la Cambra — àdhuc a fer servir els treballadors de policia de la classe patronal; és a dir, volen del treballador que els hi denunciï quins són aquells patrons que ells saben que no compleixen en certs extrems que solament beneficien la classe patronal; així, doncs, amb aquestes bases que tenen aquest contingut moral es comprendrà que la classe treballadora no po-

gués transigir-hi i no volgués cedir a les pretensions de la classe patronal.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

I ara ve un cas molt interessant. El President del Jurat mixt de la Construcció és un d'aquests dignos jueces que el senyor Sánchez Roman, i tots els senyors del Partit radical socialista, que no són ni radicals ni socialistes, i el senyor Gil Robles, voldrien que fossin els Presidents dels Jurats mixtes. El President del Jurat mixt de la Construcció és un Jutge, un d'aquests senyors amb els quals, segons la teoria d'aquests elements que acabo d'esmentar, els Jurats mixtes marxarien com una seda. Aquest senyor, que es diu Lluís Rubio Ucená, i que per si li manqués alguna cosa encara és Marqués de Caballero (*Rialles.*), Jutge de primera instància, d'acord amb la classe patronal, convocà d'una manera antireglamentària, d'una manera antilegal, per al dia 15 d'abril, una reunió del Jurat mixt, reunió a la qual els treballadors, pel defecte de convocatòria, no hi varen poder assistir i, per tant, no varen poder trobar-se en igualtat de forces amb la classe patronal. En aquesta reunió, tinguda el dia 15 d'abril, la classe patronal imposà unes bases que queden acordades, i els obrers representants i assistents a aquella reunió varen cometre l'equivocació de retirar-se. Es sabut per tots els senyors Diputats, que retirar-se d'un ple de Jurat mixt no vol dir que els acords que es prenguin no siguin vàlids; però com que la convocatòria d'aquest ple estava francament en contra del que disposa la Llei, que diu que quan un ple s'hagi de convocar en segona convocatòria per la manca d'assistència de representants d'una de les parts, han de transcórrer des de la primera a la segona, almenys, vint-i-quatre hores; com això no fou fet d'aquesta manera, la representació obrera va recórrer al Ministeri del Treball, i era tan evident la infracció de la Llei que es varen anul·lar els acords d'aquella reunió tinguda el dia 15 d'abril, i es va convocar una altra reunió del ple.

Amb tot i això, la Confederació Nacional del Treball ja havia declarat la vaga. La vaga del ram de construcció va començar el dia 17 d'abril, i els patrons, com si esperessin aquest fet, sense pensar si gens, col·laborant amb l'acció de la Confederació Nacional del Treball, varen tancar les obres, perquè si a algú interessava la vaga i el conflicte a què avui estan sotmesos els obrers de la construcció, era principalment a la classe patronal. En la reunió del dia 3 de maig, després de la protesta d'una part de la classe patronal, la part que està afiliada al Centre de Contractistes, part de la classe patronal que es va retirar d'aquell ple, igual com havien fet els obrers en el ple del dia 15 d'abril, es varen acordar unes bases. En aquestes bases, que consten de trenta-set articles, hi hagueren dos punts en què els patrons i els obrers no estigueren d'acord. Els obrers no hi estigueren d'acord, perquè el President del Jurat mixt va votar, d'acord amb la representació patronal, per a la continuació de la jornada de vuit hores; i els patrons no hi estigueren d'acord perquè el President del Jurat mixt va votar, d'acord amb la representació obrera, concedint l'augment de dues pessetes diàries.

Aquestes bases, quan el Centre de Contractistes es va assabentar de la seva aprovació i es va assa-

bentar també del seu recurs a Madrid, presentà el Centre de Contractistes aquelles bases de què jo us parlava abans, com a recurs totalitari a les bases acordades entre una part de la representació patronal i la totalitat de la representació obrera. Recorren, doncs, a Madrid aquests senyors del Centre de Contractistes, aspirant a què les bases que ells creien primer i que s'havien acordat en el ple del 15 d'abril, com us deia, fossin aprovades pel Ministeri del Treball, i aleshores fer-ne possible la seva aplicació. Jo us diré que aquest recurs ha estat sabotejat per part del senyor President del Jurat mixt del ram de la construcció i per part del Secretari del mateix Jurat mixt. El senyor Casals ja sap que abans de cinc dies d'aquest recurs, cal enviar trenta exemplars de les bases recorregudes al Ministeri del Treball. El Jurat mixt, i això és obra dels funcionaris, el control del qual ha de portar el President del Jurat mixt, no va enviar aquests trenta exemplars de les bases recorregudes, a Madrid, i això va servir perquè caiguessin una pila de crítiques, que si de vegades són merescudes, en aquesta ocasió no ho eren, contra el Ministeri del Treball de Madrid, perquè deien que entretenia la resolució d'aquesta qüestió. Aquests trenta exemplars de les bases aprovades pel Jurat mixt no foren enviades fins el dia 6 d'aquest mes i encara perquè el President del Sindicat de Paletes i Manobres, afecte a l'Unió General de Treballadors, es va assabentar que el Jurat mixt no havia fet aquesta feina que sols a ell pertocava fer, o sigui, aquelles gestions burocràtiques i oficials que la Llei mana i determina que es facin en aquests casos.

Les bases aprovades en la reunió a la qual deixà d'assistir una part de la representació de la classe patronal, jo us diria que són d'una ponderació que cap home que estimi el seu ofici, que cap home que estigui orgullós de la capacitat professional dels treballadors de Catalunya, pot deixar d'elogiar. Jo, que no he volgut llegir-vos les bases de la classe patronal que, com a recurs, han enviat a Madrid, tampoc no us molestaré llegint-vos les bases que entre el Sindicat de Paletes i Manobres afecte a la Unió General de Treballadors i una part dels patrons del ram de la construcció es varen acordar, però jo només vull dir-vos que entre les coses que es propugnen hi han l'aixecament del valor professional, que s'estimula l'assistència a les Escoles professionals, que no es consideren operaris de primera categoria mentre no tinguin, almenys, dos anys d'estudis a les escoles professionals i que no és possible poder desempenyar un càrrec d'encarregat en unes obres del ram de construcció, sense haver cursat, almenys, tres anys a l'Escola del Treball. Jo us dic, senyors Diputats, que en aquest moment, que en virtut d'aquest contingent extraordinari que ha vingut a Catalunya i que l'ha presa com una mena d'Amèrica, que, en virtut de l'aiguabarreig que en les professions manuals va produir la guerra, que feia operaris deficients, i fets de pressa i malament, una entitat obrera que es preocupi del seu redreçament professional, forçosament, a nosaltres ens ha de merèixer tota mena de consideració i tota classe de respectes, i per poc que estimem les professions i per poc orgullosos que estiguem de la tradició professional de Catalunya, forçosament haurem de veure en aquesta

entitat quelcom que, amb els seus procediments, la diferència d'aquella gent que han fet dels Sindicats coves de gent dubtosa.

Amb tot i això, els treballadors afectes a la Unió General de Treballadors no havien presentat els oficis de vaga i no podien entrar al treball perquè la classe patronal tenia les obres tancades. Aleshores, si no havien presentat oficis de vaga, si havien demanat amb insistència poder treballar, si se'ls tancaven les obres perquè no poguessin treballar, és evident que aquests no estaven en vaga, tenien un lock-out declarat, estaven sotmesos a un lock-out, i jo recordo que el senyor Governador cada dos per tres, al principi de la vaga, parlava dels perjudicis que ocasionava la vaga del ram de la construcció, quan, en realitat, si hi havia vaga també hi havia lock-out, però el que hi havia en el fons del fons era una maniobra entre la C.N.T. i la classe patronal del ram de la construcció. És clar que nosaltres no podem fer molt cas de les paraules que pugui dir l'actual senyor Governador de Barcelona. Jo crec que aquest senyor és la manifestació més ostensible del fracàs d'un home en funcions de governant, perquè és grotesc que cada dia faci unes declaracions que l'endemà els fets les contradueixen. Tots recordarem que un dia estava parlant de la unificació de la classe treballadora enfront de la diversificació de classe patronal, i queia avui el company Llagostera, president del Sindicat de Ceramistes, afecte a la U. G. T., i al dia següent queia el company Gòmez Cuevas, president del Sindicat de Vaquers, afiliat a la Unió Socialista de Catalunya. Nosaltres podríem treure exemples del fracàs rotund d'aquest senyor quan ens demanà que li donéssim el nom dels contractistes que tenien tancades llurs obres, quan la policia de Barcelona havia tret obrers paletes de les obres per mandat del constructor d'aquelles obres; i això ho ignorava el senyor Governador, i això no ho ignorava cap treballador afectat, perquè solament calia que s'anés a un d'aquells cercles d'obriers que es fan a la Rambla, o a una entitat obrera, per a sentir parlar de la quantitat d'injustícies que el senyor Governador estava cometent amb els treballadors del ram de la construcció.

Però hi hagué una reunió el dia 11 de juny del 1933, en el Jurat mixte, on van haver-hi unes discussions violentíssimes entre una part de la classe patronal i l'altra, i segurament que nosaltres, per damunt de tot el succeït i tot l'explicat, no hauríem intervingut en aquesta qüestió si no se'ns hagués dit que el dia 16 de juny, cinc dies més tard, s'havia tingut una reunió a la Generalitat de Catalunya entre els representants de la C. N. T. i la representació del Centre de Contractistes. Nosaltres ho negàrem, perquè no podíem creure que, si havia de tenir una reunió a la Generalitat de Catalunya, es convoqués solament una part dels obrers afectats, i precisament es convoqués aquella part de treballadors que estan — segons disposició de la llei —, fora de la legalitat; nosaltres, que coneixem el senyor Conseller de Treball, que sabem que ve d'una entitat professional que té molt en compte aquestes coses, negàrem que això fós cert, perquè encara avui no ho creiem. Se'ns volgué convèncer, fent-nos a mans una altra lletra,

que llegirem, i nosaltres voldriem que el senyor Conseller de Treball ens digués que no és certa, perquè si fós cert el que diu aquesta lletra fóra d'una gravetat tal, que nosaltres no podríem pas deixar-ho passar en silenci. Aquesta lletra és del 19 de juny del 1933. Està feta per una de les parts patronals que assistí a una reunió convocada pel senyor Conseller de Treball i Obres Públiques de la Generalitat, i diu :

«Asistimos (es referia a la reunió) y este señor (el Conseller de Treball) nos comunicó que el motivo de llamarnos no era otro que ya habían transcurrido diez semanas de conflicto en nuestro ramo y a pesar de este tiempo no se vislumbraba solución alguna, él creía que había fracasado la gestión del Jurado mixto y nos llamaba para ver si encontrábamos una fórmula de arreglo. La contestación que le dimos sería un poco larga de explicar por escrito; espero verle personalmente y darle detalles completos, pero en síntesis fué el decirle que nosotros no queremos salirnos de la Ley, y mientras quien pueda no legisle otra cosa, no nos moveremos del Jurado mixto, por creer que en la actualidad es el único organismo llamado a solucionar las cuestiones sociales. Nos contestó el señor Casals, que estos organismos habían sido llamados a solucionar y evitar los conflictos, pero que en la práctica ha resultado que los han creado y agravado. Una vez más tuvimos que rebatir estos argumentos, añadiendo que a pesar de los defectos, que somos los primeros en reconocer, no podíamos prescindir de actuar dentro de ellos hasta tanto no se supriman o no se modifiquen, añadiendo que en cuanto al conflicto actual nosotros no acataremos otro fallo que el que dé el Ministerio de Madrid a las bases elaboradas por el Jurado mixto de Albalñilería y que están recurridas, aceptando la resolución que recaiga después de haber apurado todos los medios siempre legales que estén a nuestro alcance. Nos dijo además el señor Casals, que estaban llamados los patronos del «Centre de Construcció», y que también llamaría a los obreros de la C. N. T., a los que quería consultar antes para ver si después de estas entrevistas se encontraba la solución.»

Nosaltres voldriem que el senyor Casals ens digués si realment ell creu que hi han altres procediments per a solucionar les diferències entre la classe patronal i els treballadors que uns organismes paritaris, que uns organismes arbitrals, i que si en realitat creu, com creu la classe patronal i com creu la FAI, que els Jurats mixtos tan sols serveixen per a crear conflictes i per a pertorbar. Això és convenient que es digui clar; si, que es digui clar. En aquesta vaga han passat, s'han donat símptomes que són molt suspectes i és convenient que es tractin les coses amb tota la deguda claretat i que es diguin les coses pel seu propi nom.

Jo crec que una de les accions més pertorbadores d'aquest conflicte del ram de la construcció fou la intervenció de l'Alcalde de Barcelona. Jo, que personalment no tinc res a dir de l'Alcalde de Barcelona, perquè és amic meu, crec, no obstant, que tinc el deure de mostrar-me més partidari de la veritat que de Plató, i per això he de confessar que l'acció de l'Alcalde de Barcelona ha posat en una situació la seva investidura, com

diu molt poc en un home que vulgui representar amb dignitat el càrrec que la ciutat de Barcelona li va confiar. No m'explico que un Alcalde arrossegui el seu prestigi i la seva dignitat als peus d'una gent que s'han col·locat voluntàriament al marge de la Llei, i al mateix temps tenen declarada una vaga illegal. No comprenc que un Alcalde inviti, convoqui a una reunió a una gent que està al marge de la Llei i declarada illegal, i quan aquesta gent concorre a la citació que l'Alcalde li fa, li digui : «Ah no! Com Alcalde no hi volem tractes i en tot cas, si hem de tractar, ha d'ésser, no amb l'Alcalde, sinó amb el representant d'una col·lectivitat que té obrers afectats pel ram de la construcció.» No, L'Alcalde de Barcelona, amb aquests representants del Comitè de vaga de la Confederació Nacional de Treball, o hi havia de parlar com Alcalde o no hi podia parlar de cap altra manera. I quan un Alcalde transigeix davant d'aquesta gent que li imposa aquestes condicions, principalment per fer-li la mercè d'adreçar-li unes paraules i tenir una conversació, a nosaltres ens ha de mereixer la censura més enèrgica i la crítica més severa; perquè això és el que porta precisament a l'envalentonament i l'audàcia; i no s'explica que en aquests tràmits que les autoritats catalanes i de la República han portat per l'arranjament i la solució dels conflictes del ram de la construcció, cada vegada s'hagi convocat, cada vegada s'hagi citat a parlamentar els obrers de la Confederació Nacional del Treball, com si la Unió General de Treballadors a Catalunya avui no tingués una força, al menys, digna de consideració. Però és que nosaltres creiem que això té una explicació. Nosaltres creiem que el voler apartar la U. G. T. d'aquestes qüestions, és perquè en realitat hi ha una maniobra en contra dels Jurats mixtos.

Al cap d'avall, el cas de la vaga del ram de la construcció no és una cosa nova. La vaga d'ebenistes es va produir per fets idèntics. Els obrers ebenistes afectats a la U. G. T. presenten unes bases; i immediatament de presentades aquestes bases al Jurat mixt, la Confederació Nacional del Treball, declara una vaga. Aquesta vaga dura divuit setmanes, i els obrers diuen que tornen a treballar guanyant 13 pessetes i mitja. I jo us dic — jo us invito a què, si teniu temps, feu una enquesta i ho examineu o ho comproveu que avui els ebenistes guanyen 8 pessetes, 9 pessetes i com a màxim 10 pessetes i mitja. Però és que es dona el cas encara més particular que quan un obrer, acollint-se a la Llei de contracte de treball, reclama davant del Jurat mixt aquestes 13'50 pessetes de jornal que, segons acord entre la representació patronal i la representació obrera afecta a la Confederació Nacional del Treball havien de guanyar, es presenta una *Comisión de acción y propaganda (Rialles)* i li diu que, en efecte, ell pot recórrer als Jurats mixtos, però que si el burgès el despedeix en virtut de la presentació d'aquest recurs, ells no li prestaran solidaritat.

Així les coses, tot és ben clar; per a ningú és un secret que el que es tendeix és a desprestigiar els Jurats mixtos. Jo tinc aquí retalls d'*El Debate*, que no llegiré, però que puc afirmar que són exactament iguals que el que publica *Solidaridad Obrera*, sense altra diferència que la característica de què tenen

més, traça en escriure els d'*El Debate* que els de la *Soli*. Però la síntesi, el fons, és idèntic, no hi ha cap diferència entre el que diu l'un i l'altre.

L'enemiga comú és contra els Jurats mixtos, i es comprèn que sigui així per una raó, i és que la classe patronal sap que no li importa comprometre's en prometre la lluna als elements de la Confederació Nacional del Treball, perquè de la mateixa manera que es compromet, se'n pot desdir. Quan jo era petit, la meua mare em prometia una cosa, i quan jo li reclamava em preguntava: «¿On t'ho he promès?» «A la cuina», responia jo. «Doncs mira, ara estem al menjador i me'n desdic». (*Rialles*.) Igual, idèntic, passa amb els tractes de la Patronal i la Confederació Nacional del Treball: la Patronal accepta un acord, però pot desdir-se'n en el moment que vulgui. En canvi, com que els pactes i els acords davant dels Jurats mixtos tenen força legal, obliguen, i això ja és quelcom més perillós per als senyors de la Patronal. I respecte a la Confederació Nacional del Treball, es comprèn molt bé també que vagi contra els Jurats mixtos; hi han d'anar per força, perquè prou comprenen que el dia que el proletari es doni compte que hi han altres procediments no tan cars de llàgrimes i de dolors i de privacions i de penes que puguin proporcionar a la classe treballadora un mitjà emancipador en ordre a treball i també d'ordre general, aquests minyons de la FAI s'haurien de posar a treballar; i no en saben.

Es tracta, senzillament, d'un cas de solidaritat dels interessos de la classe patronal amb els interessos d'una gent que de l'emancipació dels treballadors n'han fet llur ofici; i es comprèn que el dia que els treballadors es donin compte que per la seva emancipació no han de menester ningú, perquè hi ha una Llei que regula els seus drets sense que se'ls hagi de manar o encarrilar, aleshores aquests minyons ja comprenen que el seu esdevenidor fóra trist i negre; i per això s'ajunten amb els detritus de la reacció i amb la classe patronal, per combatre aquesta arma, per combatre els Jurats mixtos, que tindrà tants defectes com es vulgui, que jo reconec que els té i que s'han de modificar per moltes raons, però que, en definitiva, és una arma de la classe treballadora. I el dia que la classe treballadora sapiga quines són les seves conveniències, ja no es repetiran aquests espectacles de misèria i de dolor que es veuen a l'entorn d'aquestes vagues que duren divuit o vint setmanes només, veurà que la classe treballadora podrà fer-se una vida digna sense necessitat de vagues de tanta durada.

Resumint, nosaltres, pròxim el traspàs de serveis per a l'aplicació de la legislació social a la Generalitat, ens interessa saber l'opinió del Govern de Catalunya respecte de tot el que la República espanyola ha legislat en matèria social, i ens interessa saber-ho perquè ja comprendreu que en això som una part molt interessada i que no desitjariem de cap de les maneres que aquesta autonomia que nosaltres estimem tant pogués portar-nos, com a classe, un perjudici i que ens haguéssim de veure en el dolor d'haver de combatre el Govern de Catalunya, precisament per aquella cosa que nosaltres hem cregut que era més interessant que fos traspasat a la Generalitat, perquè nosaltres en principi creiem que el que feia referència a la legislació social, a part dels pactes de caràcter internacional, era una cosa que podia

fer Catalunya, i això ja ens ha fallat. Imagineu-vos amb quin dolor veuríem que una vegada traspasats els serveis a Catalunya les condicions en què es trobés el treballador català fossin inferiors a aquelles de què gaudissin els de la resta d'Espanya i la legislació social de Catalunya quedés mixtificada i els treballadors no hi trobessin els avantatges que pensaven trobar dintre de la Llei.

Solució, el conflicte no la té. El conflicte del ram de la construcció acabarà, com va acabar el dels ebenistes. No té una solució normal, no pot tenir-la, perquè si els patrons, dintre de la Llei, en aquells organismes creats actualment per a discutir i per a dirimir les diferències entre el capital i el treball no volgueren avenir-se a fer la concessió de la jornada de set hores, què passaria?, ¿quin espectacle es donaria si en virtut d'uns senyors que es mouen constantment fora de la Llei arribessin a aquesta transigència?

Nosaltres sabem que vivim en un país en el qual la violència ho és tot. Nosaltres hem vist que des de la darrera vaga general hi havia uns obrers despedits de la Companyia d'Autobusos per manament del Governador, i aquests obrers havien anat diferents vegades a veure el Governador per tal que fossin novament admesos, però el Governador, cada vegada més tivat, els negava el dret de tornar al treball, i n'hi va haver prou amb què es cremessin tres autoòmnibus a Sans, perquè al dia següent estessin admesos novament.

Això té un gran valor, però si plantejàssim les qüestions en aquest pla seria colocar-les en un pla que ens acostaria molt al que les plantegen les bèsties, entre les quals la mossegada d'un animal queda pagada per la mossegada d'un altre, i jo crec que nosaltres no podem abonar a ningú que vulgui plantejar les coses en aquest terreny.

Hi ha una Llei que, bona o dolenta, mentre siguem minoria l'hem d'acceptar, i hem d'esperar a què siguem majoria per a transformar-la i fer-la un xic més al nostre gust, però mentre aquesta Llei existeixi no tenim més remei que acatar-la, que creure-la, que complimentar-la i si això no és així i contràriament es dona un valor i una bel·ligerància a aquests senyors que constantment plantegen les qüestions en el pla de la violència i els treballadors que no volen moure's de la Llei, són insultats i amenaçats, ja comprendreu que llavors no hem de fer apellació a la ciutadania; no, això no té res que veure amb la ciutadania. Fins avui s'ha demostrat que aquests senyors que plantegen les qüestions en aquests terrenys fora de la Llei i en un pla de violència són els únics escoltats i considerats, i els que estan mancats de ciutadania són les autoritats que desprecien als que dintre de la Llei es troben, i ja comprendreu que la millor manera de fer ciutadania no és precisament donar bel·ligerància a aquests elements que constantment van contra la República i contra totes les disposicions que la República i el règim autonòmic puguin dictar. Nosaltres demanem al senyor Conseller del Treball que ens doni, sobretot, aquesta seguretat que les Lleis dintre de la Catalunya autònoma seran respectades i que els treballadors dintre de la Catalunya autònoma, siguin d'un camp o siguin de l'altre, seran tinguts amb la mateixa considera-

ció: si seran tractats amb el mateix respecte i se'ran atesos i considerats aquells que respecten precisament les disposicions que emanen de la Llei, i no es voldran pactes amb els que sistemàticament se'n aparten i la combaten.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: Per les paraules del senyor Fronjosà, ja haureu tots endevinat que la major part o la quasi totalitat de les seves preguntes no anaven de fet adreçades ni al Govern ni a aquest Conseller, sinó que es tractava d'una simple exposició de fets. Hi han, sí, en el seu parlament, dues preguntes que he de contestar.

No obstant, respecte a la visió general de la vaga del ram de la construcció jo vull fer-hi unes consideracions. Jo he de dir, en primer lloc, que tots heu de tenir ben present — com ja ho ha tingut present l'amic Fronjosà — que la Generalitat no té facultats per a intervenir en les qüestions de treball, encara. Per tant, nosaltres no podem intervenir en aquells afers en els quals altres organismes intervenen, i la nostra intervenció no pot ésser més que d'un caràcter amical o d'un caràcter estrictament moral. Però, en aquests problemes, nosaltres ens trobem amb un fet que és ben lamentable. Diuen que regeix la Llei d'Associacions del 8 d'abril, i resulta de fet que aquesta Llei la compleixen aquells que ja no tenien necessitat, perquè són els organismes que han complert sempre les Lleis. Però hi ha els elements de l'anomenada Confederació que, no solament no són dintre de la Llei, sinó que es venen de què no hi estan i de què no hi volen estar; i, per això, no és d'estranyar que la vaga del ram de la construcció no es resolgui, malgrat la infinitat de setmanes que té de durada. Però, la gent es preguntava per què les autoritats no intervenien. Jo em vaig considerar en el deure de procurar fer gestions per veure si era possible trobar-hi un arranjament a fi que es pogués reprendre el treball. Com és natural, necessitava de primer orientar-me respecte de la posició de cada un dels elements en lluita. Vaig cridar les dues entitats patronals, separadament l'una de l'altra; una d'elles, aquella, de la qual parlava l'amic Fronjosà en aquella nota. Vàrem parlar; un senyor, un d'aquells representants d'aquella entitat patronal, em va dir: «És que nosaltres som del Jurat mixt, i nosaltres no ens movem del Jurat mixt»; jo li vaig observar: «Però si fa setze setmanes que dura la vaga, i encara no s'ha pogut resoldre. ¿No creu que ha arribat l'hora de què parlem, amb el Jurat mixt o sense el Jurat mixt, per a veure si trobem una solució?». Aquells senyors varen dir-me que creien que sí i em van demanar si jo els autoritzava per a publicar una nota del que allà havíem parlat, i jo vaig dir que el que es parlava amb mi, es podia explicar a tot arreu on volguessin i com vulguessin, en tant que diguessin la veritat del què havíem parlat. Aquest senyor — jo no sé si consta en aquesta llista que ha llegit l'amic Fronjosà —, després, al final, hi deia: «El senyor Casals intervé en aquesta vaga; vol mirar si troba una so-

lució per a apuntar-se un *tanto* l'Esquerra.» És tan vil i tan roí això, per a una representació patronal, que vaig suposar que tots els ciutadans es donarien compte del baix valor moral d'aquestes manifestacions, i em vaig creure en el cas de ni tan sols replicar-hi. Els altres elements patronals em varen mantenir els seus punts de mira, però em varen dir, després de totes les observacions que jo els feia, que es posaven a la meua disposició per a, sempre que els cridés, parlar amb qui calgués per a veure si era possible trobar una solució. Aleshores vaig fer gestions prop de la Confederació Nacional del Treball, perquè nosaltres ens trobem en el fet de què, si bé el Jurat mixt acorda unes bases i la Unió General de Treballadors acorda unes altres bases i acorden també anar a treballar, el fet és — no hem de discutir ara les causes, són conegudes de tothom — el fet que no es treballa i si havíem de resoldre-ho, indubtablement des del moment que a aquests elements se'ls deixa actuar a plena llum, és innegable que hem de parlar nosaltres i hem de tractar amb uns elements amb els quals es pot tractar per reprendre el treball. Vaig fer gestions i després d'acostar-me un bon xic, vaig parlar amb un individu que em va dir que venia amb representació d'un dels Comitès de vaga, i aquest senyor em va dir que els de la Confederació estaven disposats a tractar amb el senyor Casals, però no estaven disposats a anar a la Generalitat de Catalunya; i jo els vaig dir que el ciutadà Casals, com a tal, no es consideraria en el cas d'haver d'intervenir en aquell conflicte, perquè no es creuria amb força d'autoritat suficient per a poder convocar cap reunió; que la intervenció era com a Conseller del Treball de la Generalitat, i que, per tant, la meua intervenció havia d'ésser com a tal i havia d'ésser dintre de la Generalitat que es parlés i no fora de la Generalitat, que les portes eren obertes per sempre que volguessin venir i que el Departament de Treball de la Generalitat estava obert a totes les hores de despatx per a poder sempre contribuir a portar la pau als esperits i a solucionar tots els conflictes que es plantejessin. No els he vist més, i, per tant, jo vaig creure que obrava com havia d'obrar i sempre que em trobés en el mateix cas ho faria de la mateixa manera. Jo crec que aquells que tenim un càrrec ens hi hem de conservar amb dignitat, i per cap motiu hem de tirar per terra la dignitat del càrrec. Hauria, indubtablement, fet després gestions amb la Unió General de Treballadors; i d'això, que podria semblar que ho dic per dir-ho i per quedar bé; hi ha un fet anterior que comprova. Anteriorment, s'anava a plantejar un conflicte en el ram dels flequers. Hi havia el Jurat mixt del ram de flequers on hi havia una representació d'una entitat patronal. Els obrers eren de la Unió General de Treballadors. Hi havia després els flequers del Sindicat Unic i una altra entitat patronal que no era en el Jurat mixt. Els obrers del Sindicat i l'altra entitat es varen presentar dient que no estaven conformes amb les bases que estava fent el Jurat mixt, i em demanaven si volia jo tenir una reunió amb ells i volia avalar aquelles bases que ells feien. Jo els vaig dir que això no ho podia fer; que, essent aquells del Jurat mixt del ram,

era lògic que procuressin posar-se d'acord amb el Jurat mixt. Jo, aleshores, vaig cridar l'altra entitat patronal; vaig cridar els obrers de la Unió General de Treballadors; vaig cridar el President del Jurat mixt del Ram d'Alimentació; vaig tenir entrevistes amb tots, vaig obtenir que les dues entitats patronals i el Sindicat Unic s'avinguessin a tenir una reunió, i els únics que no varen voler avenir-se a tenir cap reunió entre tots, foren els de la Unió General de Treballadors. Això són fets que es poden comprovar, perquè hi han intervingut diferents persones. Per tant, a la Generalitat — almenys que jo tingui coneixement, i suposo que jo ho sabia — no s'ha celebrat cap reunió; tan sols s'ha cridat les dues entitats patronals, que han celebrat amb mi una entrevista, particularment cada una d'elles.

Respecte dels Jurats mixtos, jo crec que són uns organismes que poden i han de tenir una eficàcia en l'ordre social. ¿Com no ho he de creure si jo sóc dels que l'any 1920 creava la primera Comissió mixta del Treball en el Comerç de Barcelona? He de dir que d'aquesta Comissió mixta estic contentíssim de la seva actuació. El que hi ha és que, després, quan la Dictadura, aquests organismes s'han anat modificant i estraient de tal manera que han perdut la seva forma inicial i s'han transformat en una mena d'organismes que indubtablement avui, si bé n'hi ha d'ells que s'esforcen i fan tot el possible per a donar un resultat efectiu, n'hi ha d'altres que per les causes que sigui — no és aquest el moment d'anar-ho a escatir — els seus resultats no tenien l'eficàcia que havien de tenir; però amb això no vull dir que l'organisme en sí sigui dolent: jo crec en la seva eficàcia i jo en sóc un defensor.

En quant els Presidents, he de dir que els nomenaments de Presidents, com segurament sabrà el senyor Fronjosà, així com els nomenaments de Vice-president, s'han de fer de comú acord entre els Vocals patrons i obrers del Jurat mixt. Si ells no es posen d'acord, envien una terna i el nomenament de President i de Vice-president el fa el Ministre. Els Secretaris són de nomenament directe del Ministre; de manera que els que actuen de President, de Vice-president i de Secretari, o bé estan absolutament d'acord entre la representació patronal i obrera en el Jurat mixt o bé són nomenats pel Ministre. En quant a això i en quant a l'actuació del Jurat mixt, indubtablement que, com deia l'amic Fronjosà, hi han uns sectors que estan en contra dels Jurats mixtos en sí; els patrons, davant de la realitat, prefereixen no actuar avui en els Jurats mixtos i si actuar fora dels Jurats mixtos, i això per un fet evidentíssim: allò que acorda el Jurat mixt té força d'obligar, de manera que si el Jurat mixt acorda unes bases i acorda uns salaris, i un patró no paga aquells salaris, aquell obrer pot, quan vulgui, anar al Jurat mixt a fer la reclamació i aleshores aquell patró ve obligat a pagar-li tots aquells salaris que li ha deixat de pagar, almenys totes les diferències dels salaris que li ha deixat de pagar. Si aquest acord no és fet a base del Jurat mixt, aquell obrer, com que no té el lloc on anar a reclamar aquelles diferències, es queda sense cobrar-les, i nosaltres ja sabem, dissortadament, que hi ha patrons que no tenen gaires escrúpols en aquesta matèria i miren si poden pagar els salaris al més baix preu que puguin.

Hi ha aquí aquesta nota del Centre de Contractistes, que és una nota que, a més de confusional, és senzillament, al meu entendre, lamentable. Em refereixo al fet, que s'hi diu que el Jurat mixt, o que el Ministre, no podia determinar aquestes bases.

El Sr. COMORERA: No sabia el que es deia.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Perquè deia que són contràries a la Constitució. Jo voldria que aquests patrons en diguessin si tots els contractes de treball que fan són acordats o ratificats per la Constitució; tots els contractes de treball, totes les modificacions que es fan en ordre a solucions, tot el que es convingui indubtablement això no sols es pot fer sinó que es fa i es fa al marge, i diríem prescindint de la Constitució, perquè no he vist que el Parlament hagi mai dictat una Llei per a aprovar les bases d'un determinat ofici.

El Sr. COMORERA: La Constitució marca el màxim i el mínim.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: En quant a la nostra opinió sobre la legislació social de la República, jo solament he de dir a l'amic Fronjosà que, precisament pel desconeixement extraordinari que he observat des del meu Departament que es té de les Lleis socials de la República, jo m'he dedicat a donar unes conferències fent una defensa de la legislació social de la República. Si jo m'he dedicat precisament a aquest afer, crec que és una demostració clara i terminant que el nostre propòsit és fer complir les Lleis socials de la República. Però indubtablement, per a fer-les complir necessitem nosaltres l'autoritat. Nosaltres, en aquest moment, no tenim més que el valor moral que se'ns vulgui reconèixer. Dintre d'aquest ordre hem fet i fem tot el que podem: sempre que hi hagi conflictes, nosaltres ens considerem en el deure de poder intervenir-hi com puguem; quan tinguem autoritat intervindrem de la manera que sigui; quan hi hagi un conflicte s'ha de resoldre amb el Jurat mixt o sense el Jurat mixt; si el Jurat mixt el pot resoldre, millor, perquè hi creiem i creiem en la seva consciència, però si a base del Jurat mixt no es pugués resoldre, nosaltres per escriptols que puguem tenir respecte de si és una organització o una altra organització, nosaltres creiem que no podem deixar a la ciutat desamparada, en mans a mercè de qualsevol conflicte, perquè qualsevol pugui actuar de la manera que vulgui al marge de la Llei, perquè sabem que tots els elements que es volen aprofitar, precisament per viure al marge de la Llei — i desgraciadament no són solament els de la FAI, sinó altres elements que se'n volen aprofitar — crec que nosaltres tenim el deure de fer tots els possibles per a evitar-ho. La nostra intervenció no ha estat més que aquesta; sobre això no en tinc cap remordiment. He explicat clarament la meua actuació; si una altra vegada es tornés a presentar faria tot el possible perquè a la nostra ciutat es reprengués el treball el més aviat possible.

El Sr. FRONJOSÀ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Fronjosà té la paraula per a rectificar.

El Sr. FRONJOSÀ: Començaré per les paraules finals del senyor Casals. Crec que fora de la

vint i patint. Per això us deia que no és un problema voluntàriament es situa fora de la Llei, no li hem de donar cap bel·ligerència. Si un dia nosaltres ens situéssim fora de la Llei, acceptaríem totes les conseqüències; però jugar d'una manera permanent a revolucions i arribar en lloc de la consecució d'aquest somni, a jugar amb la misèria i amb la fam del proletariat, això no! A mi, només em sab greu que el senyor Casals, sabent com sap que els elements de la Confederació no trobaran mai cap Ministre, ni governant, ni Llei, ni disposició que els vagi bé, hagi pogut arribar a creure, amb els anys que té d'experiència en les qüestions socials, que de la manera que estava plantejat el conflicte del ram de la construcció pogués arribar-se a trobar una solució. No en té, de solució normal! Ha de venir la desbandada; forçosament ha de venir per una raó senzillíssima: els patrons, pels antecedents que anteriorment he dit, és evident, i suposo que aquesta Minoria no serà suspecte de no ésser partidària de la consecució de la jornada de sis hores — encara que haurem de parlar una estona de la manera com ho tenen plantejat — els patrons no cediran en el que fa referència a la jornada de sis hores, perquè ja hi ha vuit o nou oficis en el ram de la construcció que estan en vaga solament i exclusivament per la jornada de sis hores, perquè no tenen augment de salari i ja treballaven set hores; llavors, comprendreu la posició difícil del Comitè de vaga de la Confederació, si ara diu a aquesta gent, després de tretze setmanes de vaga: «Torneu a treballar», els contestaran: «Bé, per quina regla de tres hem fet tretze setmanes de vaga?» No té solució harmònica. Per això em fa gràcia que l'Alcalde de Barcelona, amb una ingenuïtat exemplar, proposava una jornada de quaranta-quatre hores; jo em preguntava si aquest senyor se'n burla o no sap el què es fa, perquè si ja hi ha oficis afectats per aquesta vaga que en treballen quaranta-dues i es planteja una vaga a base de trenta-sis hores, ¿a què treu cap proposar precisament la jornada de quaranta-quatre hores? És a dir, que no es veu una proposició normal que tendeixi a què tingui la mínima quantitat de sentit comú indispensable en un home que vulgui intervenir en aquestes qüestions. Per això, jo torno a insistir en què la vaga del ram de la construcció no té una solució normal; no en pot tenir, hi han qüestions de diferents ordres, i això, ja ho he explicat, no permeten que la tingui. Per tant, em penso que és una excessiva confiança de l'amic Casals pensar-se que de la manera que estan plantejades les qüestions, ell hauria tingut prou força dialèctica per a enternir la classe patronal i fer-los cedir a la jornada de sis hores, que és l'única solució que pot tenir aquest conflicte. Jo li diré, al senyor Conseller de Treball, que quan ell ha fet menció de què molts obrers no s'han presentat a treballar, hauria de pensar que això respon a un estat de pànic que té la classe treballadora catalana; no hi cerqueu adhesions, no hi cerqueu simpaties; vegeu que hi ha un estat de pànic i que precisament aquest pànic ve agreujat perquè veuen que les autoritats tracten amb excessiva benevolència als autors de tot aquest desgavell social i econòmic que estem vi-

vint i patint. Per això us deia que no és un problema de ciutadania, perquè potser als primers que els manquen aquells deures elementals de ciutadania són aquestes autoritats que pacten amb aquesta gent que es vana, com deia l'amic Casals, de viure fora de la Llei.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Però no som nosaltres aquestes autoritats!

El Sr. COMORERA: Però les inviteu.

El Sr. FRONJOSA: Jo crec que un home que voluntàriament se situï en un pla que està fora de la legalitat, les autoritats, en principi, no hi han de poder establir cap pacte, i llavors, si ho fan, no tenen dret a fer apel·lació a la ciutadania. Que això precisament és el que envalentonà i incrementa l'audàcia d'aquests minyons que es volen imposar pel terror i per la força i que s'han imposat i que solament un tracte i un tacte especialíssim de les autoritats poden fer que aquest estat de pànic existent avui entre la classe treballadora desaparegui; solament aquest tracte i tacte podrà arribar a fer que la classe treballadora cobri confiança i es vegi emparada pels homes que governen; però mentre amb els homes que governen passen aquests fets com els dels autoòmnibus, el fet, per exemple, que després de tenir una vaga illegal durant catorze setmanes no es trobi el Comitè de vaga ni es trobi cap responsable, i, en canvi, als dos dies de tenir uns pàgesos del Pla de Llobregat declarat un conflicte, conflicte legal, que han complert amb els tràmits reglamentaris de l'ofici de vaga, se'ls pesca com uns pollets en el seu local social, perquè no tenien per què amagar-se, mentre això sigui possible, mentre es vegi aquesta diferència de tracte, mentre els homes que es mouen dintre de la Llei els passen aquestes coses i als homes que actuen fora de la Llei són respectats i considerats i no els passa res, és evident que aquest pànic de la classe treballadora subsistirà, perquè veurà que les audàcies i les violències i l'agent testicular és l'únic que triomfa i que fa imposar els seus sistemes d'actuació i de lluita. Així és que jo crec que, com a principi, l'individu que no s'atingui a aquelles normes que, de bona o mala gana, entre tots hem convingut, aquell home que àdhuc es vanta de no voler conviure, de no voler mantenir aquelles relacions elementals que imposen les normes ciutadanes per a poder anar pel món, a aquells homes que es vanten d'això, cap mena de consideració, i sobretot que almenys no siguin les autoritats les primeres en invitar-los a parlamentar per a resoldre un conflicte que no és més que un d'aquells motius que ells tenen per a mantenir aquest domini damunt de la classe treballadora en virtut del terror que li inspiren. Perquè no us càpiga cap dubte que a ells no els interessa l'emancipació de la classe treballadora; aquest és un negociet que ells s'han buscat; a ells el que els interessa és mantenir aquest estat de pànic perquè saben que mentre existeixi aquest estat de pànic ells podran moure la classe treballadora de la manera que els convingui i així esdevenir personatges cotitzables i importants. És d'això del que es tracta, i mentre puguin fer això, ells no treballaran, ja que precisament el seu bell ideal és el de no treballar. Diu el senyor Casals que ell va convocar en certa ocasió uns afiliats de la Unió General de Treballadors i no varen assistir a

la convocatòria que el senyor Conseller de Treball els hi va fer.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: No varen assistir a la reunió la totalitat; varen venir a parlar amb mi diferents vegades, però es negaren en absolut a assistir a la reunió dels patrons i altres obrers.

El Sr. FRONJOSA: Evident. El senyor Casals recordarà perfectament que jo ahir vaig venir amb una representació de la Unió General de Treballadors. Però no ahem a parlar ara d'una pila de coses que han passat i no mirem el passat; però tot i així, jo li diria que potser aquests treballadors de la Unió General de Treballadors varen fer perfectament en no venir per a parlar de qüestions de diferències, per a establir tractes i pactes entre la classe patronal, perquè — tornem a insistir — l'òrgan regulador, l'òrgan legal per a poder tenir aquestes relacions i establir aquestes transaccions per a arribar a un acord, són els Jurats mixtos i nosaltres no ens podem moure d'aquí, al meu entendre. Així com trobem mal fet que un Alcalde de Barcelona intervingui en conflictes socials, que més valdria que fés la seva feina, que prou en té, també trobem mal fet que algú faci servir un òrgan inadequat per a una solució determinada. Jo crec que el senyor Conseller de Treball, sense que vulgui donar-li lliçons, ha d'exercir aquelles funcions de caràcter definitiu, quan s'apela a ell en última instància, conservant la seva autoritat moral, el seu prestigi moral perquè la seva paraula fos la definitiva i la escoltada, però mentre dura la transacció, la discussió i la polèmica, al meu entendre, hi ha aquest organisme adequat, que és el Jurat mixt i que hem de procurar que no se substitueixi per cap altre, perquè per altra banda, en fer-ho així, nosaltres fugiríem del que està estatut.

Evidentment que els primers interessats en provocar aquesta confusió i aquest aiguabarreig són precisament els senyors patrons; ja ho he mencionat abans. El senyor Casals ha llegit aquella nota de la classe patronal tan important, que és una cosa esplèndida. Diu aquesta nota que *«El Centro de Contratistas generales de obras y maestros albañiles de Barcelona, en vista de la orden telegráfica de la Dirección General del Ministerio del Trabajo y Previsión, publicada en la prensa sin que haya sido comunicada oficialmente a esta entidad, orden que establece la jornada de cuarenta y cuatro horas semanales, y una determinada escala de salarios, ha creído que debía suspender su puesta en práctica, no sólo por el daño irremediable que causaría a las industrias de la construcción, sino en previsión de sus inevitables repercusiones en otros ramos del trabajo. Previa consulta a la junta de enlace de entidades económicas de Cataluña, estimamos que esta suspensión viene obligada por la creencia de que dicha orden vulnera abiertamente, entre otros conceptos legales, el fundamental de la Constitución de la República, contenido en el artículo 51, que declara que la Ley sólo puede ser obra de las Cortes, actuando como representación directa del pueblo, que es en quien reside la facultad legislativa, potestad que no puede ser delegable sino en la forma y con los requisitos exigidos por el propio código fundamental. En su virtud, una disposición ministerial no puede modificar la Ley de jornada de trabajo de primero de julio de 1931, que fija en ocho horas su duración,*

y sólo una nueva Ley, votada en las Cortes; tendría fuerza de imponer una nueva reducción en la jornada de trabajo.»

Així, primer que tot, a aquests senyors els hauríem de preguntar per què ells, en recórrer a Madrid quan les Lleis aprovades el 13 d'abril d'aquest any varen enviar com a vot particular aquestes bases que tenim aquí, varen enviar precisament aquestes bases. ¿No les varen enviar amb el desig que el Ministeri del Treball vingués a revocar aquelles que havia acordat la representació obrera amb una part de la patronal; i aprovés les seves? Per altra banda, aquests senyors diuen que els Jurats mixtos legislen, i això no és cert. Els Jurats mixtos no legislen, perquè la jornada de quaranta quatre hores, reconeguda pel Ministeri del Treball, en virtut d'una facultat que la Llei de Jurats mixtos, d'una manera clara i terminant, consigna, no és una Llei, perquè la Llei afectaria a tots els ciutadans i, en canvi, això afecta solament, únicament i exclusivament els obrers del ram de la construcció, no el ram de la construcció, sinó els paletes i manobres del ram de la construcció. Per tant, no s'hi val a jugar en l'equivoc. Aquí, els Jurats mixtos no legislen; el que fan és reglamentar, en virtut de l'art. 17 de la Llei, que d'una manera clara i terminant diu també que intervindran en les qüestions que fan referència a la jornada. És clar que hi ha una Llei de la República que diu que la jornada legal serà de vuit hores, però aquesta és la jornada màxima legal, i per sota d'aquesta jornada hi entren totes les possibilitats i totes les conveniències i pactes. Per tant, estic completament d'acord amb el que deia el senyor Casals, de què els primers també que intenten anar en contra de la Llei són molta part de la classe patronal. Per això jo, ahir, quan llegia un manifest que les entitats anomenades econòmiques varen publicar i entregaren al Cap del Govern de la Generalitat, em feia una certa gràcia quan deien amb tóns apocalíptics i violents que s'havia d'obligar a tothom al compliment de la Llei, i entre aquestes entitats que signen aquest manifest tan esplèndid precisament hi han la Federació de Fabricants de Teixits i Filats de Catalunya i la Mancomunitat de Fabricants de Teixit, que són precisament un model d'entitats que només pensen què poden fer per a burlar-se de la Llei. Aquesta entitat, que reclama amb aquests tóns apocalíptics el compliment de la Llei, té unes bases signades contra el Sindicat Tèxtil per a la baixa, mitjana i alta muntanya, que solament es compleixen allà on la Confederació — això ho hem de dir — les imposa per la violència, on hi ha obligació, i es dona el cas que nosaltres hem hagut d'adoptar també en dues localitats, que no anomenaré perquè varem tenir-hi èxit i no varem haver de portar les coses més enllà, perquè aconsellarem als companys que no hi havia Jurat mixt, i no hi ha altra manera de plantejar un conflicte, i són aquests senyors els que volen que es compleixi la Llei; són els primers que volen solament complir-la quan es plantegen les qüestions en un pla i en un terreny de violència, i donant la raó al que deiem anteriorment.

Finalment, doncs, el que volem deixar aquí ben sentat és que es tingui molta cura en donar la impressió a la classe treballadora, que solament quan es situa fora de la Llei pot ésser escoltada, i que precisament per treure aquest pànic

que avui pesa damunt la classe treballadora en general, de l'única manera que nosaltres la farem reaccionar, i li farem cobrar confiança i comprendre que té drets que sense violències els pot fer complir, és que precisament les autoritats, amb voluntat o erròniament, no faci comprendre a la classe treballadora que solament la gent que planteja les qüestions en un terreny de violència és aquella que és escoltada i és aquella que és tractada amb consideració. Si això continua desenrotllant-se d'aquesta manera, nosaltres veurem per molt de temps encara el predomini d'elements que precisament aquells tractes d'estira i arronça que en l'època de la Monarquia havien estat una cosa corrent i sistemàtica — havien portat les coses al terreny que les han portat — ; i envalentonant-se d'aquesta manera, corren el risc d'haver de caure, per a acabar amb les seves gallardies, en aquell període tan trist de l'any 19 al 21, que aleshores ja comprendreu que, com que no hi ha Monarquia ni hi ha Borbons ni hi ha Sindicats Lliures, la culpa fóra, indubtablement, de les autoritats de la República i de les autoritats de Catalunya i que nosaltres no tindríem cap responsabilitat, i el motiu d'aquesta interpellació ha estat precisament avisar al Govern de Catalunya dels perills que una conducta i una consideració a la gent que està fora de la Llei pot reportar a la causa de Catalunya. Res més.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Breus paraules, solament per a tranquil·litzar l'amic Fronjosà, i dir-li que, especialment jo, he estat sempre un enamorat de la Llei. El que he cregut sempre és que aquelles Lleis que no es podien complir, s'havien de fer desaparèixer, però una Llei, en tant subsisteixi i es reconegui, tothom s'hi ha de sotmetre. Nosaltres ens trobem — el Govern de la República deu tenir els seus motius — que aquests organismes que viuen al marge de la Llei, no solament subsisteixen i actuen, sinó que àdhuc publiquen periòdics en els quals manifesten contínuament que no accepten la Llei, ni estan dintre de la Llei, ni l'acataran, i això ho diuen i ho poden dir repetidament. Si nosaltres ens trobem que aquesta gent planteja conflictes, i precisament per voluntat d'ells, per l'actuació d'ells, es manté el conflicte, malgrat de tota la voluntat de tots els altres elements, a nosaltres, que no tenim autoritat per a intervenir-hi, però que tenim el deure ciutadà que ens obliga a fer tot el possible per a evitar-ho i per a acabar-ho, no ens queda altre remei, quan hi ha un conflicte, si no tenim autoritat per actuar sobre d'aquests elements, que fer tot el possible per a trobar-hi una solució; la solució no ha reeixit. Jo ho lamento. Però jo dic que mentre a aquests elements se'ls permeti la subsistència, mentre se'ls permeti actuar i mentre aquesta responsabilitat d'actuar no sigui nostra, jo entenc que nosaltres, com que tenim, no la responsabilitat d'autoritat, no la responsabilitat de manament, no la d'actuació, ni d'aplicació, però sí la responsabilitat moral

de ciutadans, jo torno a dir, com he dit abans, que si una altra vegada em trobés en un altre cas, si jo cregués que he trobat el moment, el punt de contacte per a fer restablir la normalitat a la ciutat de Barcelona, jo, sense cap mena d'escrúpols de consciència i acceptant en absolut tota la responsabilitat per a mi sol, jo tornaria a intervenir i tornaria a actuar. (*Molt bé, en els escons de la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Es dóna per acabada la interpellació. Segueix l'ordre del dia.

Continuació del debat de totalitat sobre el Projecte de Llei referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: Quan ahir parlava el senyor Tallada, jo interiorment no sabia pas com entendre les seves paraules. Semblava un ressò d'allò que jo havia sostingut en el si de la Comissió d'Economia.

En la primera reunió que tinguérem, vaig ésser jo qui proposà dues qüestions que jo entenia fonamentals. En primer lloc, la d'anar a una Llei articulada; desistir, per tant, d'un Projecte de bases, i la segona qüestió la de suprimir el to d'alternativa o optatiu que té el dictamen de la Comissió, de manera que s'anés de manera directa i exclusiva a organitzar un Banc cooperatiu mixt. M'estranyà l'actitud d'ahir del senyor Tallada, perquè, que jo recordi, en el si de la Comissió, mentre jo feia aquestes manifestacions i aquestes propostes, no assentí, ni denegà, i és curiós que després vingui al saló de sessions a prendre com a cosa pròpia una cosa que no és pròpia i que no fou ni recolzada ni denegada. Està clar que no dic jo aquestes paraules per l'orgull de paternitat, que això és molt poca cosa, sinó perquè no m'agrada gaire que la posició fonamental d'aquesta Minoria hagi estat una mica nialejada per la intervenció de Lliga Catalana.

(*Ocupa la Presidència el Vice-president primer, senyor Serra i Hünter.*)

Jo comprenc perfectament que si en aquests dos aspectes de la qüestió hi ha una coincidència que se'ns imposa, la finalitat no és pas la mateixa. Si nosaltres hem presentat aquestes dues qüestions, ha estat en el sentit i amb el criteri de millorar les coses i de fer-les més de pressa i amb millors garanties d'èxit. Jo estic segur que de la part de la nostra dreta la intenció veritable és posar pedres al camí del Projecte, a fi que aquest no es pugui realitzar. Ja ens hi hem trobat altres vegades, que l'actitud dels homes de la Lliga Catalana ha estat favorable a tot el desenvolupament cooperatiu de Catalunya, però immediatament després d'expressar aquesta opinió favorable, tot seguit ve la proposició d'ajornament. Passà quan començarem el Pressupost vigent, i passà ahir també, perquè després de fer-ne l'elogi i de declarar la seva convicció cooperativista, el discurs del senyor Tallada va acabar proposant un ajornament.

I anem al fons. L'orientació del Projecte és, evidentment, bona; el que no és tan bona ja és l'execució. És bona perquè assenyala en els homes del Go-

vern de Catalunya el propòsit de no destorbar l'evolució de l'economia, que fatalment han de seguir tots els països. L'execució no és tan bona, perquè al començament d'aquesta obra, que facilita o possibilita l'evolució econòmica de Catalunya, ja es deixa la porta oberta per a tornar enrera.

En aquesta matèria nosaltres entenem que tota obra de Govern ha de tenir com a punt de partida aquest concepte, i és que el sistema capitalista ha fracassat. Sí; ha fracassat aquí i arreu del món; i ha fracassat d'una manera integral i per a no tornar a ésser més el que fou. Ha fracassat tècnicament en no poder ordenar treball i producció, en no poder organitzar racionalment treball i producció; ha fracassat econòmicament en no poder lligar producció i consum, en no poder sortir de la contradicció fonamental d'un règim que s'ofega dintre de la superproducció en un món que es mor de fam; i ha fracassat moralment perquè s'ha imposat a la humanitat occidental amb una moral d'hipocresia, de crim, d'engany, i, generalment, d'estafa.

Davant d'aquesta realitat històrica que és la més important en els nostres dies del fracàs evident del règim capitalista, els homes dels governs actuals que estan dintre del moviment general capitalista, reaccionen de diversa manera: Uns, reaccionen en sentit negatiu, volent deturar la marxa vers la desaparició d'aquest règim; altres, reaccionen en sentit fatalista, amb el desig d'endagar les coses o anar vivint al dia, pensant que d'aquesta manera la catàstrofe s'anirà suavitzant; i uns tercers, més humans i que no es proposen altra cosa que la possibilitat de fer més humana aquesta evolució de l'economia capitalista vers el collectivisme.

Els primers són els que provoquen els moviments feixistes; els segons, tipus Marcellí Domingo — parlo del nostre país — són aquells que es passen la vida de genolls i adorant l'economia dirigida, que acaba per no dirigir res i per no ésser economia, i els tercers, i em plau colocar entre ells el Govern de Catalunya, són aquells que tracten d'ajudar, d'estimular, de collaborar en l'obra d'organització de la nova economia que espontàniament realitzen des de fa molts anys i generacions, els consumidors i productors. Aquest és, doncs, el camí autèntic, el camí constructiu que hem de seguir per a crear una Catalunya nova dintre del que és avui, i que no sigui contradictòria amb la marxa històrica que segueix el món, en el qual nosaltres estem compresos. I aquest camí és el més fàcil, perquè tot això està vist i està previst. I no voldrà negar la importància extraordinària que han arribat a tenir en el món occidental les noves cooperatives.

Els burgesos de la gran revolució francesa, portaven en germen tot el futur món capitalista: la gran fàbrica, el gran magatzem, la gran Banca, el xec, la societat anònima, tota aquesta poderosa organització que ha arribat a ésser el que ha estat i que ha prestat els seus serveis a la humanitat en les seves hores. El proletariat en néixer, als començaments del segle XIX, portava ja en si el germen de la solidaritat i de la cooperació. I és d'aquesta manera que així com el règim capitalista, des de la gran revolució francesa va poder arribar als seus graus i estadis sempre superiors en forma progressiva, és així també com

aquesta forma, cooperativa o solidària, ha pogut també arribar a graus cada vegada més superiors d'una manera espontània, irresistible, i, malgrat moltes vegades de repressions sagnants o fiscals, que d'ambdues formes n'hi han hagut.

Veiem que fa pocs anys que aquesta forma de la nova economia té carta de naturalesa en el món occidental. Fou a mitjans del segle passat que uns quants treballadors, ben humils i modestos, que aleshores sí que hi havien treballadors humils i modestos sotmesos a unes Lleis de treball que avui nosaltres no en tenim ni idea aproximada, varen donar al món aquesta nova idea, segurament, sense saber ells la cosa genial que en aquell moment estaven creant, sense saber tampoc que abans d'ells morir, en el curs de pocs anys, veurien com aquella llavor plantada per ells en un recó d'Anglaterra s'escampava per totes les parts d'Europa i donava fruits meravellosos. Varen ésser els vint-i-vuit teixidors de Rochdale, els que varen organitzar la primera cooperativa de consum, de la qual ha nascut tot el moviment cooperatiu de producció, consum i crèdit que s'ha escampat per tota Europa.

La vitalitat d'aquell moviment, la força extraordinària d'aquell moviment, demostra allò que deia jo en començar, i és que és un fruit espontani de la classe en què va néixer i havia d'anar-se desenvolupant. Va néixer en el si de la classe treballadora en quant aquesta va tenir una personalitat i fesonomia, en créixer i formar-se el règim capitalista tal com el veiem avui nosaltres, i en el curs de pocs anys el propi moviment es va crear els seus problemes i els ha anat resolent i hem arribat al dia d'avui en què la cooperació ha tocat els problemes fonamentals, els quals, una vegada resolts, ens portaran a una nova civilització econòmica.

La llavor plantada pels teixidors de Rochdale va fructificar immediatament en totes les parts del continent, fins al punt de què no hi hagué país, especialment en el Nord d'Europa i també a França i Itàlia, en el qual l'assaig d'aquells humils treballadors de Rochdale no arrelés aviat i donés els seus fruits.

En el començament, dues tendències es varen marcar pels homes de major esperit i empena constructiva en el moviment obrer internacional: uns que propugnaven per la cooperativa de consum, i altres més impacients, més entusiastes, que propugnaven per la cooperativa de producció. Va triomfar la primera, perquè la cooperativa de producció no havia vist encara arribada la seva hora; i al seu través es va canalitzar tot el moviment d'emancipació proletària més o menys instintiu vers el camp de la producció i del consum. I veiem com ràpidament, en el curs de pocs anys, fet meravellós en la història humana, aquest moviment nascut d'una manera tan modesta i ignorada en un recó d'Anglaterra va prenent un volum extraordinari, va estenent-se. I apareixen les cooperatives en el si de cada nació i immediatament es planteja en el si de cada poble el problema de la unificació d'aquestes organitzacions a fi d'evitar les intercompetències i poder treballar cada dia amb més facilitat contra la competència

capitalista que s'anava accentuant a mesura que s'accentuava el valor econòmic de la cooperació.

No n'hi havia prou amb això, i el propi moviment en desenvolupar-se i en donar origen a aquestes grans organitzacions conegudes en el món cooperativista per magatzems de gros, aleshores es va plantejar l'altre problema, i és que la cooperació fins aquell moment era una cosa que volia transformar l'economia capitalista, però que vivia dintre d'aquesta economia i depenia d'ella, perquè es comprova i es veu constantment que aquelles que consumien els homes que estan afiliats al moment cooperativista eren coses produïdes dintre del règim capitalista. I és quan es planteja el problema de produir-se allò que havien de consumir els homes adscrits i ja sortir la Cooperativa de producció, no la independent, no la que volien els que iniciaren el moviment, sinó una Cooperativa de producció sostinguda per la pròpia Cooperativa de consum. Es va guanyar un nou estadi, i la volada d'aquest nou assaig ha estat extraordinari. Però a l'ençans planteja altres problemes de més difícil solució i es veu que la cooperació de consum plantejava altres problemes més greus. I sorgiren els Bancs cooperatius, Bancs cooperatius que eren un assaig dels països més vius, més desperts, que varen iniciar aquest moviment extraordinari de renovació econòmica mundial i seguidament plantejaren el problema de la unificació i varen crear-se grans Bancs centrals cooperatius que havien de nodrir econòmicament tota la marxa cooperativa del respectiu país. Però d'aquest gran moviment en sorgí un altre problema i tots aquests són problemes que cal tenir en compte a Catalunya ara que comença una etapa important del cooperativisme, i aquell problema consistia en què no bastava que les Cooperatives aportessin els seus recursos a un Banc central cooperatiu per a realitzar l'ideal de creació de la unitat econòmica, ja que es trobaven que els recursos acumulats als Bancs centrals cooperatius havien d'anar a nodrir, per manca d'ocupació, els bancs capitalistes. I llavors es planteja en el moviment cooperatiu el gran problema bàsic que ja està a punt d'ésser resolt, i és el de relligar el cooperativisme bancari en un organisme internacional que faci que les Cooperatives serveixin a tot el moviment cooperatiu avui estès per tota la terra, moviment cooperatiu que, portat per la seva gran volada inesgotable, es troba avui ja, com deia en començar les meves paraules, davant dels problemes fonamentals d'organitzar financerament el moviment amb independència de la Banca privada, d'utilitzar els recursos acumulats en la Banca internacional cooperativista, exclusivament per a fins cooperatius, sense que ni una sola pesseta vagi a parar a la Banca privada, i la supressió de l'assalariat, i també hi ha el problema de lluitar enfront del capitalisme en el terreny internacional i en les lluites de competència que planteja.

El problema de l'aspecte bancari internacional ja està gairebé resolt. Des de l'any 1922 a la data, anyalment, totes les organitzacions bancàries afiliades a l'Aliança Cooperativista Internacional han vist realitzat el seu projecte i han estat a punt de veure'l realitzat gairebé totalment. El problema de l'assalariat en el moviment cooperatiu, sense estar resolt encara, ha tingut una gran empena i està en camí de resoldre's, arribant-se a fórmules mixtes i veient-

se com els socis o els obrers que treballen a la Cooperativa de producció no són com ara uns assalariats de la Cooperativa de consum, sinó uns companys dels consumidors i uns socis del mateix organisme. I la competència internacional ha començat a combatre també amb ple èxit, havent assegurat al moviment cooperatiu internacional una vida més forta.

Hem parlat algunes vegades aquí d'aquestes qüestions, i val la pena de recordar-ho. Aquesta lluita o aquesta necessitat de lluita del moviment cooperatiu i de la producció contra l'organització actual del capitalisme ha tingut un èxit sorollós en alguns països i, entre ells, Suècia, on aquest moviment ha vençut el trust internacional de les bombes elèctriques, i ha imposat la bombeta elèctrica cooperativa a Suècia, Dinamarca i a la mateixa Anglaterra, i darrerament la competència d'una fàbrica d'articles de goma, cooperativa, ha arruïnat el trust nacional de la fabricació d'articles de goma.

Vol dir això que comencem ja a entrar en una via nova i en un món que ja ha realitzat coses meravelloses, perquè això, senyors Diputats, no són paraules, sinó fets.

En el moviment cooperatiu hi ha més de dos milions d'éssers humans, i les Cooperatives han arribat a tenir més de mil milions de capital de reserva i el moviment bancari ha arribat a assolir un volum formidable. Pot dir-se, sense exagerar, que sense comptar els Bancs cooperatius de la U. R. S. S., a Europa el moviment concentrat en els Bancs cooperatius nacionals arriba a la suma de mil nou-cents milions de lliures esterlines.

A la U. R. S. S. solament l'any 1931, el moviment general o total dels Bancs cooperatius soviètics ha passat la xifra de 6,000 milions de lliures esterlines. A Anglaterra, solament l'any 1931, el moviment total de les banques cooperatives ha dépassat la xifra per a nosaltres fabulosa dels 700,000 milions de lliures esterlines.

I veiem com a França, país més semblant al nostre per la seva evolució històrica i per la seva conformació ètnica en quan a les conseqüències psicològiques que aquesta pot tenir en els individus, és observada la mateixa potència extraordinària del moviment cooperatiu bancari, lligat d'una manera íntima i indestructible al gran moviment general de consum i de producció.

(Torna a ocupar la Presidència el senyor Casanovas.)

Fa pocs dies es publicaren els resultats del darrer deseni viscut per les banques cooperatives de França. La banca aquesta fou fundada l'any 1922 i al final de l'any 1932 s'han fet públics els resultats magnífics i encoratjadors obtinguts. Unes quantes xifres ho demostraran.

Moviment de comptes dels anys 1922 a 1932. Han passat de 37.099,000, per un valor total de 1,400 milions de francs a 27,700 milions de francs. Els dipòsits a la vista han passat en igual període, de 28 milions a 111 milions de francs, i els dipòsits a terme de 32.800,000 francs. En els comptes corrents s'ha passat de l'any 1922 al 1932 de 14.600,000 a 35.489,000 francs, i les obligacions cooperatives, de mig milió a 15,700,000 francs. Es pot estimar en total, que s'ha passat des de

l'any 1922 al 1932, dels 89,900,000 francs, als 385,500,000 francs.

I la ganància neta, el benefici net — i això és el més important pel que després direm — han passat de 123,000 pessetes a 1.153,000 pessetes. Aquesta és potser la nota més important del moviment cooperatiu bancari nacional o internacional, perquè ve a demostrar que no és un moviment que cerqui el lucre, que no busca altra cosa que realitzar un servei social. En deu anys el moviment cooperatista francès o les cooperatives obligacionistes del banc de les Cooperatives de França han pogut acumular un capital sense esforç per beneficis no buscats, sinó trobats en el curs de les operacions bancàries de 15.000,000 de pessetes, i el moviment bancari cooperativista internacional, el benefici net d'aquest immens moviment, que realitza operacions per prop de 200.000,000 de lliures esterlines, el benefici net que realitza el mercat internacional cooperatiu no passa del 0'43 per 100. Dic això perquè recorde molt bé que en el sí de la Comissió, un membre de la mateixa, membre de Lliga Catalana, el senyor Tallada, ens deia que ell no creia pas amb l'èxit d'organitzacions que no tinguessin com a finalitat el lucre, i aquesta és la prova material de què les organitzacions que no tenen com a finalitat el lucre són les que més reixen i són sobretot aquelles que més enllà poden arribar en el curs del temps.

Naturalment que nosaltres en aquest moment no podem pas sumar-nos a la joia que puguin sentir els cooperadors d'Europa. Nosaltres som un país que arriba tard a moltes coses i que arriba un xic tard al moviment cooperatiu. No per això el nostre moviment cooperatiu és menyspreable. És d'importància. A Catalunya hi ha dues centes cinquanta cooperatives de consum; en elles hi han trenta cinc mil socis. Realitzen un moviment anual de 40 milions de pessetes. Hi ha a més a Catalunya cinquanta Cooperatives de producció que tenen en total uns noucents socis i que realitzen transaccions anuals per valor de 5 milions de pessetes. Vol dir que nosaltres estem en el començament del moviment però que és ja un moviment que té un cos, que té un contingut i que permet servir de punt de suport per a realitzar experiències de gran volada i de gran abast. Tot aquest moviment avui desarticulat perquè no ha pogut com en altres països d'Europa arribar a la creació de les centrals unitàries que enforteixen les unitats que les constitueixen i que a la vegada les engrandeixen pel propi moviment; aquest moviment nostre desarticulat és el que nosaltres en el projecte que ara estem discutint tenim l'obligació d'articular. A Catalunya no hi ha hagut possibilitat d'organitzar el banc cooperatiu que serveixi a totes les cooperatives i que enforteixi a la vegada i ajudi a la seva creixença o expandiment arreu a Catalunya. I són aquestes dues necessitats d'ordre fonamental que el Govern de Catalunya i el Parlament de Catalunya han de voler resoldre en bé de la cooperació i en bé de Catalunya. Però ho han de resoldre anant-hi directament, perquè trobant-nos nosaltres en un moment endarrerit, havent arribat nosaltres tard al moviment cooperatiu, cal que des de dalt es faci l'esforç necessari perquè tota la collectivitat treballadora de Catalunya gua-

nyi el temps perdut i aquest temps perdut no el guanyarà si no es fa aquest Banc cooperatiu d'una manera clara, concreta i sense que ningú pugui tenir temences de què aquest podrà ésser un organisme que depengui únicament i exclusiva de la Generalitat de Catalunya.

Hi ha dos classes de països en el món cooperatiu: hi ha aquells capdavanters que espontàniament i moltes vegades en lluita contra els organismes estatals han sabut crear, enfortir i augmentar constantment el propi moviment cooperatiu que d'una manera pròpia i en lluita contra les forces capitalistes han sabut produir aquest moviment cooperatiu amb els seus òrgans necessaris de realització i d'expandiment. Si nosaltres pertayéssim a aquesta classe de països, aquest debat avui no seria possible, perquè aquells països no han necessitat pas que un ministre i que un conseller o que un Parlament els digués «fem aquest banc i nosaltres us donarem tantes pessetes per a començar a treballar», perquè en aquells països les pròpies cooperatives de consum, en quan la necessitat històrica se'ls ha imposat, han creat primer els seus magatzems de gros, després els seus bancs cooperatius i després els seus bancs centrals cooperatius, i ara estan en el moment de crear el gran banc internacional cooperatiu. Però nosaltres pertanyem a la segona categoria de països que, havent arribat tard el moviment cooperatiu, necessiten forçosament que hi hagi un estímul dels òrgans de Govern. Es el cas, per exemple, de Rumania, que és molt semblant al nostre. A Rumania, després de la guerra, va crear-se un banc cooperatiu semblant al què estem creant aquí; però va ésser creat d'una manera directa per l'estat, sense reservar-se la possibilitat de convertir-lo en l'òrgan propi del Govern, sinó amb una llei articulada directament creant un banc cooperatiu de règim mixte que és el Banc Cooperatiu Romanès. L'estat hi contribueix amb la meitat del capital que diu la Llei, que són mil milions de leis i l'altra meitat va a càrrec de les cooperatives. Això suposa que les cooperatives de Rumania no van fracassar de cap manera, ni des del començament, i treballen activament arreu de Romania, havent realitzat el govern d'aquell país la meitat del capital a què es va comprometre, o sigui 250 milions de leis, i les cooperatives adscrites al propi banc amb cinc cents milions de leis que elles les han de portar en el transcurs del temps.

Això vol dir que nosaltres hem d'anar de manera directa, coratjosament a crear una cosa semblant; hem de fer un Banc cooperatiu, no reservar-se la possibilitat de què no sigui un Banc cooperatiu, no reservar-se aquesta possibilitat i no redactar articulats de manera tal que hi hagi aquella possibilitat de què aquest Banc cooperatiu esdevingui no el que nosaltres volem, robust, sinó com una simple filial de la Generalitat.

I el dictamen del Govern està redactat d'aquesta manera i el de la Comissió també. El del Govern era pitjor; el de la Comissió alguna cosa ha millorat, però no ha resolt el problema, perquè si nosaltres aprofitem el dictamen tal com està avui, evidentment que, encara que el senyor Conseller d'Agricultura no ho vulgui, es veurà obligat a crear una filial de la Generalitat, haurà de renun-

ciar des del començament a un Banc autènticament cooperativista de règim mixt. Per què? Diu el projecte o el dictamen de la Comissió que el Govern de la Generalitat, si és que s'ha de fer un sistema mixt, hi aportarà no menys del 15 per 100 ni més del 25 per 100 del capital de 10 milions que fixa la Llei; però aleshores si la Generalitat ja aporta el 15 per 100 o el 20 per 100 o el 18 per 100, començaria aquesta institució, si es volgués anar al règim mixt, amb un capital tan migrat, tan petit, que no hi hauria possibilitat de què pogués arribar allà on es proposessin els creadors d'aquest moviment. Fatalment aleshores, per insuficiència de mitjans, per insuficiència de recursos financers, aleshores les Cooperatives, les mutualitats, els pòsits, tots els organismes que poguessin intervenir com a accionistes o com a obligacionistes, fatalment es retirarien, no en voldrien saber res, perquè es trobarien en aquest cas curiós: de què tindrien davant d'ells un organisme creat per iniciativa dels òrgans governamentals de Catalunya i que en aquest organisme creat per iniciativa pròpia i exclusiva dels òrgans governamentals de Catalunya i en el curs del qual no varen ésser consultats ni pel Govern ni pel Parlament, es trobarien que elles, Cooperatives, mutualitats, pòsits, etc., hi haurien d'aportar un 75 per 100 o un 85 per 100 del capital bàsic de la Caixa i que la Generalitat hi portaria el 15 o el 25. Evidentment que no hi hauria prou compensació, que no hi hauria prou base o seguretat per part del moviment cooperatiu, que no és tan fort per a poder carregar-se sobre les seves espatlles una obligació tan feixuga com la que suposa la realització del dictamen tal com està redactat.

Cal que tant el Govern com la majoria de la Comissió tinguin més fe, creguin més en el valor i en la virtualitat pròpia del moviment. Hi ha, com he dit abans, a Catalunya dos centes-cinquanta Cooperatives de consum; n'hi ha cinquanta de producció; realitzen les primeres, 40 milions anuals de transacció; realitzen les segones, més de 5 milions de pessetes anyals. Hi ha a Catalunya més de sis-cents cinquanta mil mutualistes la qual cosa vol dir que hi ha a Catalunya un gran moviment mutualista que té substància viva, que té possibilitats econòmiques extraordinàries; hi ha, a més, a Catalunya més de cinc-cents Sindicats agraris. Naturalment que en matèria de Sindicats agraris cal anar-hi amb molt de compte: positivament, potser el 60 per 100 d'aquests cinc-cents són més nominals que efectius; possiblement un altre percentatge important dels que quedessin en compte són refugi de gent indesitjable que està més al servei i a la disposició de les noves formes econòmiques que nosaltres voldríem crear a Catalunya. No és un secret per a ningú que els Sindicats més importants arreu de Catalunya estan avui al servei de la pitjor reacció, contra la República i contra l'autonomia. Per a guardar-me de mentir, vaig a esmentar el cas concret del Sindicat de Cervera. Però prescindint d'això, és evident que darrera dels Sindicats agrícoles que poden ésser transformats, que poden ésser modificats, que han d'ésser revolucionats perquè hi vagi la gent que hi ha d'ésser, i treure a fora la gent paràsita, és

evident que hi han unes enormes possibilitats econòmiques i financeres. Vol dir que el moviment de Sindicats agraris, sumat al moviment potent, extraordinari, de la mutualitat catalana i sumat ja al moviment de Cooperatives de consum i producció, que no és menyspreable, dóna una base ferma al Govern de la Generalitat i al Parlament per a tenir fe absoluta en la realització del Banc cooperatiu mixt, prescindint des del començament de la possibilitat de transformar aquesta Caixa en un filial del Govern de Catalunya.

El Sr. CONSELLER d'Economia: Transformar-la, no; si es crea a mixt, com a mixt quedarà.

El Sr. COMORERA: Com a mixt ha d'ésser; però si és que admetem la possibilitat de la filial, serà mixt, perquè l'obra que comencen els homes, sense fe no es realitza. Perquè hi ha un altra cosa que el senyor Conseller no pot oblidar i és que la pròpia institució es crea ella mateixa la vida. Jo li esmentaré el cas del Banc central de les Cooperatives de Palestina. Palestina és un petit país de la part jueva creat per la post-guerra, va ésser un caprici d'una internacional jueva escampada per arreu del món i d'uns lords jueus d'Anglaterra, que varen sol·licitar de la Societat de Nacions que organitzés a Palestina la llar jueva, i la llar jueva va ésser creada. Des de llavors — i no fa pas gaires anys — uns quants centenars de milers de jueus que vivien fora de Palestina varen anar a Palestina a colonitzar aquell país en lluita amb els alarbs que hi havia abans. S'ha creat una civilització nova, un país completament nou i amb formes econòmiques ben diferents de les que hi havia llavors i encara hi ha avui dia arreu de l'Europa continental. El moviment cooperatiu des del començament va ésser poderós i va crear-se no fa encara vuit anys el Banc central de les Cooperatives de Palestina, i és aquest Banc el que ha intensificat d'una manera extraordinària la cooperació de consum i producció. Es a dir, que el mateix Banc, la mateixa institució, organitzada en un país en condicions més precàries que el nostre, format recentment en lluita oberta i sagnant moltes vegades amb el poble alarb del territori, aquest Banc no sols no va caure, sinó que es va enfortir i va crear el moviment que a penes existia i va fer-se ell mateix, per evolució lògica, la pròpia clientela. I tenim que quan aquest Banc va començar a funcionar hi havia un centenar de Cooperatives escampades pel territori de Palestina, de potencialitat econòmica petita i al cap de sis anys aquelles Cooperatives eren dues centes, i aquest augment va ésser fill del Banc de Palestina que no solament va fer aquestes Cooperatives, enfortint-les i donant-los-hi un caire totalitari en el territori, sinó que a la vegada va fer altres coses com és ajudar a l'educació cooperativista de la gent, organitzar la comptabilitat de les Cooperatives, formular estatuts, tipus i sobretot la de crear allò que va crear aquell Banc Cooperatiu de Palestina: la Biblioteca cooperativa.

Vol dir que si tenim fe en l'obra que emprenem, si confiem en la vitalitat d'un moviment que fins ara no ha tingut pas cap classe d'ajuda oficial i que més aviat ha hagut de lluitar contra els prejudicis racials i ignorància de la nostra gent i moltes vegades ani-

madversió i odi dels organismes de poder que tot just fa dos anys manaven arreu de Catalunya; vol dir que si tenim fe i tenim confiança en els homes que l'han portat i li han donat vitalitat, no fracassarem de cap de les maneres; no es pot fracassar. En canvi, si des del començament diem que no tenim fe en les cooperatives ni en les mutualitats, ni en els propis sindicats agraris, a ben segur que una vegada sancionada aquesta Llei, cap d'aquelles cooperatives, o mutualitats, o sindicats, vindrà a nosaltres, perquè ja des del començament els haurem dit que no teníem confiança en ells i potser hauríem de crear una filial de la Generalitat que seria una catàstrofe, no per a la Generalitat, sinó perquè arreu del món ha estat igual.

Perquè jo no sóc pessimista: ni pessimista ni optimista. Procuero atènyer-me a la realitat. Perquè si en el món s'ha fet una experiència, ben malaurada precisament del tipus de municipalització, de tipus capitalista, de coses lligades a la vida constant, administrativa i política del cossos polítics, és una experiència que després de la guerra va agreujar-se de tal manera, que hagueren de córrer-hi per a posar-hi remei, i llavors va començar el sistema mixt de regir cooperatives en uns llocs, i d'economia mixta en altres, fins i tot a Rússia, on la collectivitat s'assegurava la majoria del capital i deixava la resta d'aquell capital a les empreses privades a fi de donar al nou organisme el control segur de la collectivitat i a la vegada la direcció tècnica i econòmica normal encara avui en el món dels negocis i indústries del treball cooperativista. Vol dir que l'experiència de les coses directes que depenen directament del cos polític ja és cosa feta en el món, i enlloc del món ha donat resultat, perquè no hi havia manera de separar, de deslligar, aquella cosa, un organisme tècnic i administratiu, de la pressió política i de vegades de petita i baixa política que va anexa a un organisme d'aquesta mena. Vull dir que no solament que per a estimular el moviment cooperatiu mutualista i sindical agrari de Catalunya hem d'anar directament a l'organització d'un Banc agrari cooperatiu de tipus mixt, sinó que a la vegada, per a no posar davant els nostres ulls una possibilitat que causaria més mals que no pas beneficis a l'economia de Catalunya i, sobretot, a l'evolució mental i econòmica dels catalans.

I res més, senyors.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Suposo que el senyor Comorera estarà convençut que jo sóc un dels més fermes cooperativistes i mutualistes que pugui haver-hi a Catalunya. Modestament, la meua actuació tendeix sempre a la finalitat que persegueix el cooperativisme, però tota la meua vida, malgrat la modestia, ha estat dintre el mutualisme des de fa molts anys. Per consegüent, no s'ha d'estranyar el senyor Comorera que jo li digui, i no solament en nom meu, sinó en nom de tots els meus companys de Comissió, que subscriu punt per punt tota la magnífica disgressió històrica del mutualisme europeu que ha fet el senyor Comorera aquí, i que si volguéssim allargar aquesta discussió en un to científic, potser dels mateixos punts que el senyor Comorera adduïa en la seva dissertació en treuríem els arguments més

fàcils i més contundents per a recolzar el Projecte presentat per la Comissió.

El senyor Comorera ha parlat no en nom d'ell quan ha fet aquesta dissertació, sinó que ha parlat en nom de tota la Comissió, i a mi em sap greu que la configuració de la Cambra no permeti que en el banc de la Comissió seguim al costat dels representants de la Majoria els de les Minories, perquè aleshores aquest bellíssim parlament del senyor Comorera hauria tingut lloc ahir, en lloc de les meves modestes paraules, perquè ell parlava en nom de tota la Comissió en defensa del moviment cooperativista de Catalunya.

A la crítica del senyor Tallada respecte a la forma de produir-se aquest Projecte, demanant informació i darrerament demanant que retorni a la Comissió, jo vaig contestar breument ahir mateix, i el mateix senyor Comorera ha refermat el meu criteri i ha vingut a constatar la raó de les meves aseveracions que jo vaig fer ahir, contestant al senyor Tallada. Però com que ahir en aquell moment només em vaig permetre — degut a saber l'absència avui del senyor Tallada — contestar-li dos extrems, jo avui em permetré allargar la contestació que havia de fer ahir i ho faré a Lliga Catalana, ja que no ho puc fer personalment al senyor Tallada.

En resum, la posició de Lliga Catalana, eren dos punts. El primer, el creure que la constitució de la Caixa de Crèdit, per part de la Generalitat de Catalunya, venia a suplir una funció bancària que la Banca privada no pot fer, com és concedir crèdits a llarg termini. Si no ho vaig entendre malament, aquest fou un dels arguments, i jo he de contestar-li que aquí hi ha una diferència enorme entre el pensament de la Minoria de Lliga Catalana i el pensament dels restants membres de la Comissió, perquè si la Lliga Catalana creu que en constituir una Caixa de crèdit és exclusivament per a anar a afavorir els interessos ja creats d'una Banca privada i suplir allò que la Banca privada no pot fer, nosaltres creiem que precisament el que anem a fer amb aquesta Caixa de crèdit no és a suplir allò que la Banca privada es veu incapaç de fer, sinó que anem a substituir per l'avenir el sistema bancari. Nosaltres tenim una concepció política, eminentment política, i entenem que l'home ha de produir i que el que no produeix no té dret a la utilitat; i com que la funció bancària — no és aquest el moment ni l'oportunitat per a discutir — no porta en si aquesta producció que nosaltres anhelem per a tothom, porta utilitats sense existir l'esforç físic o mental, nosaltres hi veiem en aquesta Caixa de crèdit l'apartament d'aquelles funcions bancàries privades per a anar a cercar que la utilitat esdevingui directament del productor i el seu benefici passi a mans del consumidor. Aquesta és la diferència que jo noto entre el pensament de la Lliga Catalana — si estic equivocat, millor — i el pensament de nosaltres.

Un altre aspecte que presentava el senyor Tallada, era el de dir que el Projecte adoleix de manca de concreció, que no deia en quins aspectes es podrà atorgar el crèdit i deia ell: «No es diu si ho serà per qüestions d'adobs, per qüestions de maquinària, i esmentava altres coses. Jo he de

contestar-li que, com en aquest Projecte no es donen crèdits particulars, malament podem nosaltres esmentar coses particulars dels negocis personals. Però, en canvi, fixi's la Lliga Catalana amb la base quarta de l'article 1.er, que diem que l'objecte de la Caixa és el de realitzar tota classe d'operacions bancàries i de crèdits amb els Sindicats i Caixes agrícoles o cooperatives de producció, o de consum, i mutualitats, legalment constituïts, per a ajudar llur expandiment i funcions de producció, crèdit, compres, vendes, exportacions, explotacions, adquisicions de propietats, construccions, manufactures, mutualisme i les altres que els hi siguin peculiars. Com que aquest crèdit no s'atorga al productor particular, sinó que s'atorga al Sindicat agrícola, just és que no vingui especificat en forma d'operació per operació detallada, sinó que hi hagi una concepció general com hi és en aquest article.

I, dit això, com que respecte als altres punts ja vaig contestar al senyor Tallada, contestant ara al senyor Comorera, també contestaré de passada a la posició del senyor Tallada. Del senyor Comorera no ens separa res més que la forma alternativa en què es presenta aquest Projecte. Estem d'acord en presentar la Llei, estem d'acord amb la finalitat, inclús m'atreviria a dir que estem d'acord amb el procediment, malgrat que el senyor Comorera hagi dit que no, que és on anava malament; perquè nosaltres també ens dalim perquè aquesta Caixa de crèdit sigui un organisme mixt i hi tenim posada la nostra fe, i hi tenim posades les nostres il·lusions, no solament la Comissió, sinó que el senyor Conseller d'Economia tingué el goig de dir en una sessió de la Comissió que aquest era el seu pensament, constituir-la a base d'un organisme mixt. Però és que no n'hi ha prou amb una posició teòrica enfront de la posició que ha de portar a la pràctica el Projecte que hem de discutir.

Aquí, dissortadament, com ha dit el senyor Comorera, el moviment cooperatiu no és pletòric. Què més voldríem que fos pletòric! Jo ja ho vaig dir, em penso recordar-ho ara, que en aquest cas ja no hauria vingut aquesta Llei, que fóra una altra Llei la que vindria, perquè de la ufanor de les Cooperatives de Catalunya ja hauria nascut d'elles mateixes el Banc cooperatiu, com ha nascut — i així ens ho ha demostrat el senyor Comorera amb el seu viatge històric — a les Cooperatives d'arreu d'Europa. Però com que no ha estat així, la Generalitat el que ha de fer és impulsar el moviment cooperatiu, que és aquest el seu daler, i no hi ha més remei que el preveure que no es pugui fer en la forma mixta, perquè com que té especial interès en crear aquesta Caixa de crèdit, sinó es pot fer d'una manera es farà d'una altra. I això em sembla a mi, modestament, que és millor solució cooperativista aquesta, que no pas la d'encastar-se en un sol règim, i si aquest fracassa ja no es pot portar a terme. No, nosaltres diem: «farem la Caixa de crèdit per l'expandiment del moviment cooperativista», que ha dit el senyor Comorera que representava uns quaranta milions, i jo li afeigeixo que les mutualitats de Catalunya representen altres quaranta milions, només de gir, cada any. Si fracassés — que no ho pensem, que suposem que no —, si es fracassés així, es farà

igual la Caixa de crèdit i es farà com a filial de la Generalitat de Catalunya, perquè no hi ha altra manera de fer-la. Tant de bo pogués jo demostrar en aquest moment que no hi ha temença; que jo estic segur que el senyor Conseller d'Economia seria el primer en dir: «Fem-la ja, decididament, en forma mixta, i abandonem la posició de què sigui filial de la Generalitat.» Però és que no cal comptar amb què el moviment cooperativista a Catalunya és possible de numerari? És que no cal esperar en el capital aportat a la Caixa de crèdit? Nosaltres cridem a les caixes d'estalvis, també cridem a les mutualitats i entitats similars, perquè aportin el capital en benefici d'aquest moviment cooperatiu, i si la inversió d'aquests capitals de moment no pot donar el goig de què hi vinguin a cooperar, perquè hem de deixar aquest Projecte per altres temps, podent crear la Caixa nosaltres, fer-la directament des de la Generalitat, esperant temps millors per a donar plenitud no a aquesta Caixa de crèdit, sinó al Banc cooperatiu de Catalunya, que és el que tots desitgem. I res més.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller d'Economia.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Senyors Diputats: Arribada la discussió de totalitat en què els diversos sectors de la Cambra han exposat la seva posició davant del Projecte de creació d'aquesta Caixa de crèdit, crec que és arribada l'hora de què la nostra intervenció situi bé el nostre pensament i la nostra posició.

Jo he d'agrair, abans que tot, l'efectiva simpatia amb què els diferents sectors de la Cambra han acollit aquest Projecte de Llei, avui dictamen de la Comissió. Això ens demostra de com efectivament en plantejar, en donar estat parlamentari a una qüestió com aquesta, anem a satisfer una veritable necessitat de la nostra terra. Això també ens demostra l'oportunitat amb què nosaltres plantejem aquesta qüestió. Però jo, us he d'ésser franc, senyors Diputats, jo, en el decurs de la meua intervenció, posaré de manifest, sense amagar res, tot l'abast del meu pensament i el meu intent, i segurament que a través d'aquesta sinceritat meua trobarem punts de coincidència que acostin aquestes petites diferències de posició, millor dit, d'apreciació, que respecte d'alguns extrems del Projecte de Llei sembla que hi ha entre els diversos sectors de la Cambra.

Jo els he d'ésser sincer, fent la primera manifestació que en estructurar el Projecte de Llei, en plasmar la nostra intenció d'obra de govern, hem hagut de fer un veritable esforç de retenció, no deixant-nos portar ni pel nostre pensament, ni per la nostra il·lusió; ens hem refrenat, i ho hem fet perquè creiem que ni la posició de la Generalitat, ni la situació que a Catalunya, dissortadament, té tot l'aspecte cooperatiu, permetien que féssim una obra que resultés eixorca, és a dir, que no tingués realització possible, o que anéssim a fer una fantasia que pràcticament es traduís en el repartiment d'uns quants milions, però que després aquests crèdits es convertissin en crèdits veritablement incobrables i que en definitiva no es traduís en un benefici pràctic, per allò mateix que nosaltres volíem. I aquests dos motius són els que segurament a la Llei li donen

una aparença de contenció que de totes maneres jo he de fer la justícia que, malgrat d'aquesta aparent contenció, tots els senyors Diputats que han intervingut fins ara en la discussió de la totalitat del Projecte, han sabut, altrament d'aquesta contenció a què em referia, veure tot l'abast i les possibilitats que aquest Projecte conté i que estan en la nostra intenció de govern.

Aquestes limitacions, en quant a la Generalitat, saben tots els senyors Diputats que potser no és un moment prou oportú perquè nosaltres, que encara no sabem quines són les veritables possibilitats de la Generalitat, que no les podem concretar ni en xifres aproximades, per a aventurar-se a presentar un Projecte que, en quant a la part econòmica i a l'aprovació de la Generalitat, signifiqués compromisos que després per a complir-se representessin veritables sacrificis per a la Hisenda del Govern de la Generalitat. Jo no he volgut fer, i m'he imposat aquestes limitacions, no d'una manera capriciosa tampoc, sinó tenint en consideració el propi desenvolupament que a Catalunya té la vida cooperativa, i a l'ensem anant a buscar antecedents en aquella antiga Caixa de Crèdit Comunal, que funcionà dintre de la Mancomunitat de Catalunya, perquè ens donés una pauta a seguir, per a veure fins a quin punt determinades entitats de caràcter cooperatiu havien tingut necessitat, havien hagut de fer ús del crèdit que els concedia aquesta Caixa. Jo m'he trobat que aquesta Caixa fou autoritzada per un capital nominal de 10 milions de pessetes, i que en els diversos anys que operà, que no recordo si foren sis o vuit, no puc precisar-ho, però sí que puc dir que malgrat dels anys que estigué operant arribà a fer inversions que no arribaren als 5 milions i mig de pessetes, i que d'aquests 5 milions i mig de pessetes solament dos Municipis de la importància del de Lleida i del de Figueres havien absorbit gairebé la meitat d'aquests 5 milions i mig, de manera que jo crec que totes les necessitats de la vida cooperativa de Catalunya quedaven de moment a bastament garantides amb un capital que hem fixat en 10 milions de pessetes. I això no solament no entranyava una càrrega excessiva per a la Generalitat, sinó que, a l'ensem, venia a simplificar d'una manera extraordinària tot el moviment pressupostari de la mateixa.

No ignoren els senyors Diputats que dintre del Pressupost vigent hi ha una consignació que, arriba a 500,000 pessetes, que és destinada, en part — donant-li una interpretació la més equitativa —, almenys en quant a la meitat, a fer préstecs reintegrables a les cooperatives. De manera que vol dir que com a inici d'aquesta funció la Generalitat té compromesa en els seus Pressupostos una quantitat no inferior a 250,000 pessetes, que segurament aquestes 250,000 pessetes en l'esdevenidor aniran augmentant i, per tant, anant complicant segurament tot el dinamisme, tota la complexitat que porta en si un Pressupost, però amb el mateix avantatge de què aquesta inversió que s'anés fent d'aquest crèdit que el Parlament concediria al Govern de la Generalitat no tindria, segurament, ni aquell control ni eficàcia que jo veig possible a través d'una institució com la que anem a crear. De manera que en aquest sentit la nostra Caixa va regularitzar aquesta situació de fet, que la voluntat del Parlament ha creat dintre del

Pressupost vigent de la Generalitat, i amb això aquesta Caixa, malgrat de l'aportació que assenyallem a la Generalitat, no serà necessari augmentar les consignacions pressupostàries.

Hi ha un altre ordre de limitacions. Són les que d'una manera natural i espontània dimanen de l'impuls, de la vivacitat, de l'energia, de l'amplitud que a Catalunya té tota la vida cooperativa. Hauria estat, al meu entendre, l'equivocació més lamentable que s'hauria pogut fer des del lloc del Govern, el presentar un Projecte que, en anar a satisfer aquestes necessitats realment sentides de la vida cooperativista nostra, no fent-se càrrec de les nostres realitats, haguéssim anat a fer una cosa fantasiosa que pel seu abast segurament no s'hauria pogut adaptar a les reals necessitats i a la manera d'ésser de la nostra vida cooperativa; i això entranya una sèrie de perills. Un d'ells — i no diré que en aquest Projecte no existeixi també — fóra que a través d'aquestes facilitats de crèdit, d'aquesta regulació de crèdits que nosaltres anem a establir, anéssim a impulsar la vida cooperativista d'una manera artificiosa, i s'anés a crear una sèrie de cooperatives sota les que realment es pretenen crear. Nosaltres creiem que la limitació que ha de venir per a evitar aquest perill no l'hem de buscar pas en una restricció que impliqui un perjudici, que impliqui una impossibilitat gairebé material, que es puguin constituir noves cooperatives, però sí que crec que almenys s'haurà d'exigir que a través d'aquestes possibles noves cooperatives veiem tots palpablement professar aquest sentiment, aquesta necessitat de la vida cooperativa d'una manera tan eloqüent que sense vacil·lacions pugui aquest organisme ajudar-les, donar-los tota la seva ajuda, perquè d'aquesta manera sí que nosaltres satisfarem una necessitat i sí que amb aquesta institució es podrà fer una cosa ferma i que respongui a les necessitats i a les realitats del país.

També oferia, i ofereix un perill evident, la manera com s'organitzés aquesta Caixa. I és que, en definitiva, tal com era el nostre pensament, tal com avui és el dictamen de la Comissió, s'atenen no solament aquelles operacions que podríem dir-ne creditícies o de préstec, millor dit, sinó que també el seu abast arriba a voler iniciar totes aquelles operacions bancàries que siguin normals, que siguin necessàries al desenvolupament de la vida cooperativista. Però, si es tracta en definitiva d'anar a insinuar, d'anar a crear, d'anar a començar aquestes institucions que podran tenir aquest aspecte o caire bancari, si es tracta, en definitiva, de fer ús del crèdit, se m'haurà de fer la concessió de què si nosaltres no sabem des de la primera iniciació de la creació d'aquesta Caixa inspirar aquella confiança indispensable que necessita tot crèdit, aquesta Caixa no complirà amb totes les funcions que nosaltres li assenyallem, no complirà més que amb una: que és la del préstec. Però no hi haurà possibilitat material per a poder realitzar les altres. Perquè succeirà un fet, i és que aquelles cooperatives, aquells Sindicats agrícoles, aquells organismes que tindran ja una situació econòmica sòlida, per aquella falta de confiança, podran fugir d'aquest organisme creditici, i, aleshores, sols atrauríem de tota la vida de cooperació aquella clientela que per la seva penosa situació econòmica hauria de necessi-

tar l'ajuda del nostre organisme. I, en aquest sentit, jo no tinc aquesta aspiració. Jo tinc l'aspiració de què vinguin tots, no sols aquells que necessiten d'una manera efectiva el crèdit, sinó que també vinguin aquelles cooperatives, aquells Sindicats agrícoles que ja podríem dir que tenen una consolidació dintre de la seva vida, que és garantia, no solament de serietat, per part de tots, sinó que poden portar la seva ajuda al desenvolupament d'aquesta institució. I d'aquí ve, senyors Diputats, que nosaltres hàgim proposat la creació d'aquesta Caixa, i volguem salvar tots els perills i donar-li aquesta forma dual, aquesta que, podríem dir-ne, forma alternativa i que tan espanta no solament al senyor Comorera, sinó també als Diputats dels bancs d'aquí enfront. *(Assenyala els escons de la Minoria de Lliga Catalana. El senyor Comorera diu unes paraules que no s'entenen clarament.)* Comprenc perfectament el que diu el senyor Comorera, però el fet és que coincideixen en la mateixa apreciació, encara que siguin els mòbils i intencions diferents.

Jo crec, i voldria que les meves paraules fossin ben precises, que sofreix una equivocació. Potser jo ara he de fer una manifestació i la faig en el bon desig de què si hi ha terme en què puguem arribar tots a unificar el nostre pensament, es faci. He de dir que el Projecte, a través del dictamen, potser ha quedat quelcom desenfocat en alguns aspectes que tenia en consideració l'articulat d'aquesta forma dual. Tingui's en consideració que la forma dual, en quant a organisme directe de la Generalitat, no afecta més que a un aspecte d'aquesta qüestió, i és l'aportació de capital; però ni en quant a funcionament, ni a funcions a complir, no afecta absolutament a res. De manera que l'art. 4.^è del dictamen no diu que si la forma és directa o mixta, la missió a complir o funcions a complir per aquest organisme hagin d'ésser diferents; les funcions són completament iguals, de manera que no es refereix aquesta forma dual a la simple facilitació de l'aportació del capital per a poder fer una cosa pràctica, siguin quines siguin les contingències que sobrevinguin. I només aquest és l'abast, senyors Diputats.

Es evident que si jo hagués tingut la seguretat de què com organisme mixt, l'aportació d'aquest capital podria ésser un fet, ja hauria decidit immediatament, sense vacil·lacions, per aquesta forma mixta. Més us diré, senyors Diputats: totes aquelles limitacions que deia que s'havien imposat en fer la redacció de l'articulat d'aquesta Llei de bases, jo us asseguro que la més dolorosa fóra el de què constituïssim aquest organisme com a organisme directe dependent de la Generalitat de Catalunya; però sabent com saben els senyors Diputats la situació econòmica per la qual passen totes les manifestacions cooperativistes de Catalunya, creieu possible que l'aportació del capital que assenyalin aquestes entitats, sigui la del 50 per 100 o la que sigui, creieu possible que ho aportaran efectivament, o bé quedarà com un compromís en el paper i es treballarà amb cabals de la Generalitat?

El Sr. COMORERA: Ho aportaran progressivament.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Econo-

mia: Es completament igual; ni progressivament podran aportar-lo.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Em permet la V. S., senyor Conseller d'Agricultura i Economia?

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Amb molt de gust.

El Sr. PRESIDENT: I també la Presidència té molt de gust en permetre que parli el senyor Vidal i Guardiola, sempre que no sigui molt extens. *(Rialles.)*

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Seré molt curt. Precisament el senyor Conseller d'Agricultura i Economia fa un pregunta que es refereix a l'essència de la intervenció del company Tallada, en dir que el problema era que les Cooperatives havien d'aportar capital i s'havia de concretar...

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Sí. Tinc el convenciment, senyors Diputats, de què aquesta és la situació real en què es troben els Sindicats agrícoles i Cooperatives de consum de Catalunya. Però és que jo veig dintre del projecte les possibilitats de què l'aportació del capital no restés circumscrita únicament i exclusiva a aquestes entitats. Jo admeto l'aportació de diner, vingui d'on vingui.

El Sr. COMORERA: De la Banca privada, no.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Per què no?

El Sr. COMORERA: Perquè fóra la poma podrida. Seria desvirtuar la idea.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Per què no? Després de cercar les garanties a l'organisme que ha de regir aquesta Caixa, dintre d'elles es pot fer de tal manera que es faci impossible, sigui quina sigui la procedència del capital, que quedi desnaturalitzada la funció d'aquesta Caixa. Això és possible.

El Sr. COMORERA: Em sembla que no.

El Sr. TRIES DE BES: Allò pitjor són els pastors!

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: De manera, que aquestes limitacions que la realitat ens imposa ha fet que nosaltres cerqués-sim aquesta forma dual, forma dual que havia de venir aquí en la forma espontània que ha vingut, o no havia de venir, perquè aquesta consulta prèvia a què es referia i atribuïa el senyor Vidal i Guardiola, el nostre amic senyor Tallada, presuposava una de dues coses: o l'adquisició d'uns compromisos per part nostra, o...

El Sr. SOLER I BRU: Ho sabia el senyor Tallada.

El Sr. ESPANYA: Es fa per formació espontània!

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Senyors Diputats: El que podem assegurar és que coneixem perfectament la situació econòmica dels Sindicats agrícoles i Cooperatives, i això vol dir que he degut informar-me en algun lloc, perquè no tinc intervenció més que en un sindicat, però no en els altres organismes d'aquesta naturalesa.

I jo crec que el senyor Comorera coincidirà amb mi en apreciar que la situació econòmica d'aquestes entitats no permet que pugui destinar quantitats

grans i ni tan sols petites per a immobilitzar-les a fins diversos de la seva pròpia vida econòmica. No podem tampoc anar a consultar altres entitats en el cas de què hagués de prosperar la forma mixta d'organització. Llavors menys, senyors Diputats, si ha de fer-se la forma mixta és indispensable que entre aquestes entitats i la Generalitat hi hagi un marge prou ampli perquè no impliqui el que faci el Parlament hagi d'ésser susceptible de modificació. De manera que tots aquests punts que sembla que més produeixen una diferència de criteri entre els senyors Diputats que no tenen més abast que el que he exposat. M'ha semblat entendre que el senyor Comorera significava àdhuc la possibilitat de què a través d'aquesta Llei d'autoritzacions s'iniciés la caixa en la forma mixta i que acabés un organisme dependent de la Generalitat.

El Sr. COMORERA: No he dit això.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Naturalment, no és això. L'acció canvia en un moment la iniciació, però una vegada iniciada en un sentit o altre hauria de seguir-se el camí escollit. De manera que aquesta possible dualitat en la manera d'aportar el capital repeteixo que no té res a veure amb la funció que s'assigna a aquesta Caixa de Crèdit Agrícola, que únicament es busca una facilitat major per a l'aprovació dels capitals necessaris per tal de què pugui la Caixa constituir el seu capital de 10 milions de pessetes.

M'ha semblat que les intervencions dels senyors Tallada i Comorera quedaven gairebé circumscrites a aquest aspecte del dictamen de la Comissió. Poden haver-hi petites diferències d'apreciació que per part de la Lliga Catalana s'han traduït en unes esmenes o vots particulars a alguns d'aquests articles, però cap afecta la totalitat.

N'hi ha un de la Minoria socialista que aquest sí que es refereix a la totalitat del Projecte, però essencialment tota la diferència de fons que jo aprecio entre aquest vot particular i el dictamen de la Comissió queda gairebé circumscrit en aquest punt fonamental; és a dir, que la Minoria socialista creu que a les bases i al Projecte de Llei no s'han d'adaptar més que a la fórmula mixta i a base d'aquesta posició vénen les petites diferències consignades en els seus vots particulars.

El Sr. COMORERA: N'hi ha una altra de fonamental.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Quina?

El Sr. COMORERA: La del capital a aportar, si és mixta.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Anem, doncs, a parlar d'aquest punt. L'anar a determinar l'aportació de la Generalitat, que era un aspecte que jo diré, no essencial del Projecte, donada la forma en què es desenrotlla, perquè s'han de fixar els senyors Diputats que dintre del Projecte queden ben diferenciades dues coses: capital i responsabilitat.

El capital es podria aportar en la forma que es diu, en la quantia que s'indica, del 15 al 25 per 100, segons el dictamen de la Comissió, i la resta l'aportaran les altres entitats quan es tractés del caràcter mixt, però en aquest cas, la Generalitat pren una responsabilitat en quant a les resultàncies de la gestió que equival a un 95 per 100 de les pèrdues que

es poguessin sofrir, de manera que la limitació de la seva aportació queda sobrerament compensada per la responsabilitat que li escau, i per tal de no crear dificultats del moviment de numerari, que no tenen altre abast, s'ha donat aquesta forma per a no recarregar d'una manera que jo crec innecessària les consignacions pressupostàries i perquè jo tinc l'absoluta seguretat de què abans amb el 15 per 100 que assenyalava com a aportació mínima, i ara amb el 25 per 100, queden de sobres cobertes totes les responsabilitats de risc que podia córrer no solament la Generalitat, sinó qualsevol altra empresa.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Es molt optimista la V. S.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: No pot haver-hi cap negoci i molt menys un de Banca que es fonamenti en un risc superior, i en cas contrari, o seria un negoci usurari o esdevindria una cosa fantàstica com a base de negoci.

Jo el que puc dir és que no conec cap empresa que per partides fallides destini el 15 per 100 del seu capital, i puc dir també que durant el desenvolupament de la Caixa Comunal de Crèdit, donant com a partida fallida la de dos préstecs a dos Sindicats Agrícoles i havent-se arribat a l'execució judicial, representa el 5 per 100 de tot el capital que va mutuar-se, de manera que en calcular en un 15 per 100 i en un 25 per 100, és fer-ho amb un marge de generositat extraordinària.

Jo no crec que es pugui arribar a aquestes pèrdues, perquè tinc fe en els Sindicats Agrícoles i amb les Cooperatives de Catalunya, i aquestes organitzacions seran les primeres interessades en què això no ocorri, perquè, dissortadament per a elles i per a les nostres aspiracions, si aquesta Caixa tingués un fracàs derivat d'un excés de gosadia i d'unes pretensions que no tindran, perquè són perfectament conscients de les seves possibilitats.

En la vida real moltes vegades la facilitat de crèdit implica la ruïna del que en fa ús, però les nostres institucions tenen prou bon sentit i suficient experiència per a limitar-se a adquirir els compromisos que sàpiguen a la bestreta que poden complir. I aquesta és la finalitat que nosaltres proposem a les entitats que vinguin a aportar, que tinguin assegurat per endavant que la Generalitat hauria desemborsat una quantitat suficient per a posar-los a cobert de què degut a la liquidació de les pèrdues, restessin com a creditors de la Generalitat.

S'han atès aquestes dues consideracions: Les possibilitats o conveniències pressupostàries amb tot el risc no ja possible, sinó més que possible, que es pugui sofrir a través d'aquesta Caixa i aquests aspectes venen lligats amb uns altres punts que han estat recollits en alguns d'aquests vots particulars i que ja veurem la fortuna que tinguin. És el nostre desig, el més vehement dels desigs nostres, que aquesta Llei, immediatament que restés aprovada pel Parlament, pogués immediatament tenir efectivitat.

Jo m'hauria de referir, respecte la necessitat que hi ha de l'aprovació d'aquesta Llei, a les peticions constants a base d'aquella consignació pressupuestària que saben els senyors Diputats que hi ha en vigència, el nombre que hi ha d'entitats, tant de Sindicats agrícoles com de petits Municipis, als quals també es fa extensiu el bene-

fici de poder operar a través d'aquesta Caixa, mentrestant no es constitueixi una altra Caixa, o bé es creï un altre organisme creditici de caràcter comunal. Són les peticions, en conjunt, d'un volum de veritable quantia, que diu com efectivament és una realitat la necessitat de què tota aquesta clientela que no és desitjada per cap de les Institucions bancàries que avui actuen en el nostre país, sigui recollida per un organisme, i que a l'anar a complir aquesta necessitat, no ho faci — com ja iniciava el senyor Comorera — portat per un esperit de lucre, sinó complint una missió de caràcter social, de benefici social, perquè ajudar a aquestes entitats, facilitant el seu desenvolupament, fent possible de què arribem a Catalunya a tenir una organització cooperativista forta i extensa, és, en definitiva anar a treballar a benefici de tota la gent que forma la part densa, la part grossa de la nostra població: és el petit propietari, és el conreador, és l'obrer especialitzat, és l'operari, en fi, és el qui treballa més, el qui produeix més de la nostra terra. I aquesta, senyor Diputats, és la nostra divisa: de què poguem, en definitiva, anar a donar aquesta organització al nostre país. Per part meua, sense que això pugui significar res més que això que deixo dit, sense que impliqui això ni crítiques per un costat ni ambicions ideològiques que, seran o no seran possibles, que seran o no seran una realitat, però que jo entenc que no tenen res a veure en absolut amb l'organització cooperativista que nosaltres volem donar al nostre país. Anem en aquest sentit a satisfer una necessitat, anem a satisfer una ambició de millorar a la nostra gent. Siguin després quines siguin les conseqüències, a mi m'és completament indiferent; el que jo em proposo, i d'una manera immediata, és anar a

complir amb aquesta necessitat. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vidal i Guardiola.

El Sr. VIDAL I GUARDIOLA: Només voldria, ja què estic obligat a rectificar, representant el company Tallada absent, pregar al senyor Conseller d'Economia d'ordenar als seus serveis, si és possible, que per a demà, a l'hora de la sessió, tinguéssim els documents de la Caixa de Crèdit Comunal, que es refereixen a préstecs als Sindicats Agrícoles, i la situació en què estan les operacions de crèdit que es van fer durant el període de treball de la Caixa.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre política municipal del Govern de la Generalitat.
3. Continuació de la interpellació sobre el traspass dels serveis del Notariat.
4. Interpellació sobre el preu dels específics.
5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Finances referent al Repartiment general d'Utilitats.
6. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia referent a la creació d'una Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu.

(*S'ajexca la sessió a dos quarts de nou i cinc minuts de la vetlla.*)